

Drets Humans, un assumpte de responsabilitat política

Guia per a la promoció i protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local

De l'àmbit local al global:

incidència política des de governs locals europeus en greus violacions als Drets Humans

*Aquesta és la nostra condició
de subjectes agents en
la història: la pau és una
condició per al respecte dels
Drets Humans, però són els
Drets Humans els que donen
sentit a la pau.*

(Hersch, 2008:96)

Índex

	Introducció	5
1	Greus vulneracions als Drets Humans avui al món i factors que les generen	7
	Greus violacions als Drets Humans i crims contra la humanitat	10
2	Governos locals i protecció internacional dels Drets Humans	19
	Tres conceptes clau: Dignitat Humana, Coresponsabilitat i Solidaritat	23
3	Bones pràctiques de governos locals per a la promoció i defensa internacional dels Drets Humans	29
	Ajuntaments que participen	31
	Bones pràctiques de Cooperació Internacional	36
	Bones pràctiques d'Educació i/o Sensibilització	39
	Bones pràctiques de Diplomàcia Ciutadana	42
	Bones pràctiques Polítiques Públiques	46
4	Epíleg: Instruments de la doctrina internacional dels Drets Humans a tenir en compte	48
	Mecanismes de tutela internacional	49
	Un document clau	51
	Apèndix	54
	Referències Bibliogràfiques	58

Índex de figures

Figura 1: Mapa dels factors que originen greus violacions als Drets Humans 11

Figura 2: Esquema d'actors involucrats en la tutela internacional dels Drets Humans per a la convivència mundial 22

Figura 3: Ajuntaments que participen en el projecte 31

Figura 4: Instruments de protecció i garantia dels Drets Humans 52

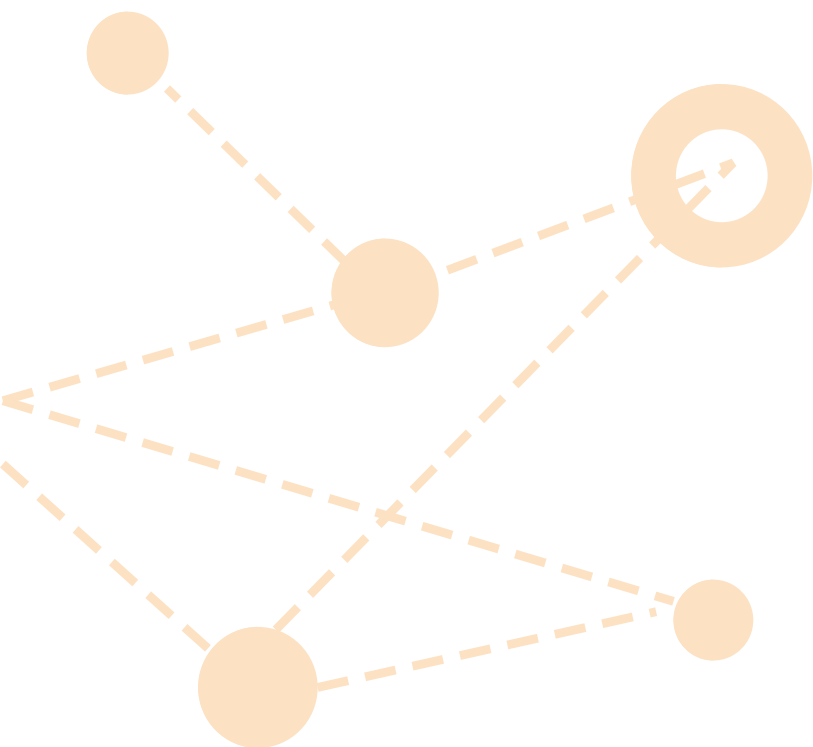
Índex de taules

Taula 1. Greus violacions als Drets Humans i crims contra la humanitat (2018) 12

Taula 2. Mandat als estats per respectar, protegir i garantir els Drets Humans 21

Taula 3. Bones pràctiques de promoció i protecció internacional dels Drets Humans des dels governs locals 35

Introducció

La invisibilitat i l'aïllament de les víctimes són característiques transversals en situacions de violacions als Drets Humans. Per això, **és fonamental la intervenció d'actors internacionals que denunciïn, facin visibles, protegeixin i acompanyin les persones i comunitats víctimes d'atemptats contra la seva dignitat, recordant que la violació a les llibertats i drets fonamentals, encara que sigui a una sola persona, és un atemptat contra tota la humanitat.** La defensa dels Drets Humans, avui més que mai, ha de ser un imperatiu internacional.

El respecte de la dignitat humana està en joc quan es viola, encara que sigui només un Dret Humà, a qualsevol persona en qualsevol lloc de món.

«Drets Humans, un assumpte de responsabilitat política. Guia per a la promoció i protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local» té com a objectiu servir d'instrument de referència al personal tècnic dels governs locals, persones amb càrrecs públics i organitzacions no governamentals que treballen en cooperació internacional, per promoure la voluntat de protegir els Drets Humans des d'una perspectiva global.

La guia es basa en la selecció d'activitats i accions implementades en 16 ajuntaments europeus que han acceptat compartir les seves experiències, convençuts que els Drets Humans no tenen fronteres i que la protecció de persones i comunitats d'altres territoris, víctimes de greus violacions als Drets Humans, és una condició fonamental per a la convivència mundial.

Els Drets Humans i tot l'esforç de la comunitat internacional per establir un sistema de protecció per al seu respecte és l'única via per promoure la pau i posar límit a l'abús dels qui utilitzen les seves posicions de poder i la violència física, estructural i simbòlica per anul·lar, sotmetre i ultratjar a persones, comunitats i poblacions senceres: es menyscaba així el principi d'humanitat consagrat en la Declaració Universal dels Drets Humans.

Hi ha molt camí recorregut. A escala universal i regional s'ha definit un sistema normatiu internacional d'obligat compliment per als titulars d'obligacions, però també hi ha un moviment municipalista important que, des de la carta de Barcelona de 1998 fins ara, ha anat consolidant una sèrie de documents orientats a posar els Drets Humans en el centre de la governança local.

La present guia s'emmarca en el projecte «Del local al global: incidència política des de governs locals europeus en greus violacions als Drets Humans». **Compta amb el suport financer de la Diputació de Barcelona,** òrgan d'administració local i de suport als municipis de la seva demarcació. Aquest organisme ha desenvolupat un paper important en el desenvolupament de programes orientats a la promoció dels Drets Humans a escala local i internacional i destaca el seu important lideratge en l'elaboració i impuls de la Carta-Agenda Mundial de Drets Humans a la Ciutat, així com en la promoció de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans, programes de cooperació internacional i d'educació al desenvolupament amb enfocament en Drets Humans.

Per a la selecció de les bones pràctiques es va partir d'experiències concretes ja conegudes i per a això, en primer lloc, es van contactar i van convidar a participar en alguns municipis, identificats prèviament pel seu compromís amb els Drets Humans en el camp de la cooperació internacional. Un cop confirmada la participació, es va procedir a la recollida d'informació, anàlisi i definició de les actuacions identificades. Paral·lelament es va realitzar l'exploració documental sobre els mecanismes, procediments i sistemes de garanties de les Nacions Unides i dels sistemes regionals. Igualment, es van realitzar entrevistes a persones expertes en el marc normatiu del dret internacional dels Drets Humans, tant juristes com activistes, amb la finalitat que les seves reflexions fossin el fil conductor dels continguts.

La guia està dividida en quatre capítols:

En el primer capítol, ***Greus vulneracions als Drets Humans avui al món i factors que les generen***, es presenta un mapa amb les causes més recurrents i estructurals que són a la base de les violacions als Drets Humans a escala global, acompanyat d'un quadre en què s'especificuen les violacions que més es repeteixen per regions i subregions a escala mundial.

En el segon capítol, ***Governos locals i protecció internacional dels Drets Humans***, es realitza un recorregut molt breu pel moviment municipalista dels Drets Humans i els èxits assolits, per aprofundir, posteriorment, sobre la responsabilitat de protegir, derivada del dret internacional dels Drets Humans, amb èmfasi en tres conceptes: defensa de la dignitat humana com a fonament central del nou ordre del dret internacional, la corresponsabilitat i la solidaritat.

En el tercer capítol, ***Bones pràctiques de governos locals per a la promoció i defensa internacional dels Drets Humans***, es presenten les activitats i programes identificats en els 16 ajuntaments –organitzats en diferents categories– i la seva corresponent definició. Van acompanyades d'exemples amb enllaços que il·lustren la pràctica referida i serveixen de guia per a la seva adaptació des d'altres municipis i organitzacions. Aquestes pràctiques s'han organitzat en quatre àmbits d'acció: cooperació, educació i/o sensibilització, diplomàcia ciutadana i polítiques públiques.

En el quart i últim capítol, ***Epíleg: Instruments de la doctrina internacional dels Drets Humans a tenir en compte***, s'esmenten, a manera de conclusió, els principals mecanismes i sistemes de garantia internacionals dels Drets Humans. Es ressalta aquí la **Declaració sobre el dret i el deure dels individus, els grups i les institucions per promoure i protegir els Drets Humans i les llibertats fonamentals universalment reconeguts** (Resolució A/RES/53/144 del 8 de març de 1999 de l'Assemblea General de les Nacions Unides).

Notareu que al llarg del text s'ha optat per escriure en majúscules les inicials de Drets Humans. S'ha pres aquesta llicència estilística, tot i que la norma diu el contrari, per ressaltar la referència a un conjunt fonamental, únic i específic de drets inherents a tots els éssers humans.

En aquest temps en què resorgeixen en els entorns més propers ideologies que promouen l'odi i el menyspreu a la dignitat humana és urgent treballar per una cultura política fundada sobre el respecte dels Drets Humans internacionalment reconeguts. Els Drets Humans només seran una realitat quan totes les persones siguin respectades en igualtat de condicions. Per això, a més d'enunciar-los com una qüestió políticament correcta, cal defensar-los, promoure'ls, garantir-los i protegir-los.

1 Greus vulneracions als Drets Humans avui al món i factors que les generen

*Vos tingueu la bala...
Jo la paraula ...
La bala mor en ésser detonada...
La paraula viu en ésser replicada.*
Berta Cáceres (1973-2016)

La dignitat humana està en risc i de manera generalitzada. Qui s'hagués imaginat que, després de 70 anys de la signatura de la Declaració Universal dels Drets Humans, estiguin ressorgint i normalitzant discursos i idees que promouen accions els efectes directes de les quals són el sofriment de persones i col·lectius discriminats per origen, religió, sexe, orientació sexual, color de la pell, idees polítiques, fins i tot en regions del món on ja es creia que s'havien superat? O que encara hi hagi regions en el món en què generacions de persones no saben en què consisteix viure amb garanties plenes dels seus drets fonamentals?

El respecte dels Drets Humans és el límit, la línia vermella que s'ha de mantenir per garantir el respecte de la dignitat humana.

Els Drets Humans són garanties jurídiques que potencialment posseïm tots els éssers humans només pel fet d'existir. Això vol dir que tota persona ha de ser respectada i no pot ser sotmesa a tractes cruels i inhumans pel color de la pell, el sexe, l'origen ètnic o social, la religió, la llengua, la nacionalitat, l'edat, l'orientació sexual, per discapacitat o per qualsevol altra distinció. Defensar i protegir els Drets Humans vol dir defensar i protegir la dignitat humana.

Paradoxalment, en contraposició amb el mandat original del dret internacional dels Drets Humans que obliga els estats a respectar, protegir i garantir el gaudi ple dels drets inherents a l'ésser humà,¹ les violacions a aquests no només són comeses per governs amb un historial d'abusos i violacions sistemàtiques a certs sectors de la ciutadania, sinó que **es verifica el ressorgiment de grups polítics que explícitament rebutgen els límits més elementals del respecte dels drets fonamentals en països que, tan sols uns anys enrere, eren baluard de la defensa d'aquests i del sistema universal de protecció dels Drets Humans al món.**

En aquesta situació hi ha qui s'emporta la pitjor part. Només cal veure els informes anuals de les diferents organitzacions i organismes per constatar com pobles, comunitats i persones estan patint el que mai hauria de patir un ésser humà: persones en moviment que moren en el desert o en el Mediterrani fugint de les guerres i de la violència; el poble Rohingya i altres grups de persones discriminades i sotmeses a una campanya militar de genocidi a Myanmar;

¹ La Declaració Universal dels Drets Humans, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i els seus dos protocols facultatius, al costat del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, conformen l'anomenada "Carta Internacional de Drets Humans".

comunitats indígenes, negres i camperoles de Llatinoamèrica que són discriminades i sotmeses a violència estatal, desplaçament forçat o robatori de les seves terres; dones i nenes sotmeses a violència de gènere, tractes denigrants, esclavitzades; periodistes i persones defensores dels Drets Humans perseguides i privades de la seva llibertat, torturades i assassinades; persones discriminades, torturades i perseguides, fins amb pena de mort, per la seva orientació sexual; persones discriminades i assassinades per les seves creences religioses; civils que pateixen els horrors dels conflictes armats i les guerres (Amnistia Internacional, 2018; Human Rights Watch, 2019; OHCHR, 2019).

A la precària situació en què es troben moltes persones al món, pel que fa al no reconeixement dels seus drets fonamentals i la violència física que pateixen, se suma l'actuació de governs interessats en fer caixa amb la venda d'armes als estats reconeguts per greus violacions als Drets Humans o formalment declarats en conflicte armat intern i/o internacional.²

El comú denominador que emergeix dels diversos informes sobre la situació actual al món és que els mateixos estats, directes responsables de respectar i garantir la defensa dels Drets Humans dins dels seus territoris, són els infractors més freqüents, ja sigui perquè les autoritats polítiques i militars exerceixen un poder il·limitat i arbitrari contra la ciutadania o perquè no emprenen les accions pertinents per evitar les agressions.

Junt amb els estats, altres actors que generen greus violacions dels Drets Humans són les empreses i multinacionals, l'activitat econòmica de les quals –directament i indirectament– afecta la vida digna de comunitats senceres als països on desenvolupen l'activitat, sense que hi hagi un instrument jurídic internacional que les penalitzi o els faci complir la legislació vigent en matèria de Drets Humans i protecció del medi ambient. Hi ha casos concrets que estan molt ben documentats.³ Com es constata en el mapa posterior, en totes les regions on abunden recursos naturals com minerals, aigua, gas, petroli, fusta, pesca i que encara gaudeixen de grans extensions de terra sense urbanitzar es verifiquen violacions als Drets Humans. D'aquí tot l'esforç i l'impuls d'organitzacions socials, ambientalistes i defensores de Drets Humans per a la creació d'instruments jurídics internacionals vinculants que obliguin a les empreses i multinacionals a ajustar les seves activitats econòmiques als estàndards del dret internacional dels Drets Humans.⁴

---

2 El Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs compta amb interessants informes, bases de dades i mapes interactius sobre la indústria armamentística, el comerç d'armes i banca armada. Al [mapa interactiu armes europees i refugiats](#) es creuen dades sobre l'exportació d'armes per part de països europeus a països receptors i població refugiada o desplaçada per la violència.

3 Per aprofundir en el tema: [Observatori de les multinacionals - Observatori de multinacionals a Amèrica Llatina - Observatori de Drets Humans i Empreses a la Mediterrània - Tribunal Permanent dels pobles.](#)

4 A partir d'una gran pressió d'organitzacions socials, ambientalistes i persones defensores dels Drets Humans, el Consell de Drets Humans el 2014 va aprovar la [Resolució A/HCR/RES/26/9](#) per a la creació d'un grup de treball intergovernamental per tal d'elaborar "un instrument internacional jurídicament vinculant sobre empreses transnacionals i altres empreses pel que fa als Drets Humans". Tot i la urgència i la pressió social per aconseguir un tractat vinculant que obligui les empreses a ajustar-se als estàndards del dret Internacional dels Drets Humans, encara no s'ha concretat.

PARLEN ELS EXPERTS

Els estats i altres organismes o entitats han de fer un balanç. El sistema dels DDHH actual suposa la sobirania i un paper centralitzat a l'estat o als estats, quan en realitat es nota que els estats, en molts casos, anteposen les inversions o facilitats a les empreses o al mercat, enfront de l'imperatiu de respecte als Drets Humans de les persones.

Francesco Martone, membre del Tribunal Permanent dels Pobles i Portaveu de la Xarxa "In difesa di".

Els grups armats també són responsables de l'extrema violència que pateix la població civil de molts països al món immersos en conflictes armats prolongats, no respectant les normes bàsiques del dret internacional humanitari.⁵ Conflictes alimentats, en certa manera, per la indústria armamentística d'altres estats que incrementen els índexs del producte intern brut amb la venda d'armes, com s'ha esmentat anteriorment.

Igualment, s'està verificant la tendència, per part d'alguns estats, a deslegitimar i limitar, per exemple, amb crítiques als informes d'experts, amb la reducció d'aportacions voluntàries o amb la demora dels pagaments obligatoris, el treball de tutela que realitzen tots els organismes que integren el Sistema Universal de Protecció dels Drets Humans, liderat des de les Nacions Unides.

PARLEN ELS EXPERTS

Cal establir un pacte de solidaritat entre ajuntaments, organitzacions socials locals i organismes internacionals per defensar el sistema de les Nacions Unides, davant la intenció d'alguns estats que volen afeblir [...] Els que ataquen avui a l'ONU volen atacar el cor del dret internacional creat després de la Segona Guerra Mundial. Atacar l'ONU vol dir qüestionar els seus principis fundacionals que són la prohibició de l'ús de la força, la solució pacífica de disputes internacionals, el respecte dels Drets Humans i el respecte a l'autodeterminació dels pobles.

Marco Mascia, Director del Centre de Drets Humans "Antonio Papisca" de la Universitat de Pàdua.

També s'està assistint, amb molta força en alguns països de la Unió Europea, a una progressiva **criminalització de la solidaritat**. Els discursos d'odi, de grups polítics i persones que no tenen en el centre del seu programa dels Drets Humans i no els respecta, s'estan normalitzant a través dels mitjans massius de comunicació. També s'instrumentalitza el dret penal per tal de reduir l'espai d'acció de la societat civil i convertir en delictes el que el dret internacional considera la base de l'ordre mundial: la protecció i defensa de la dignitat humana (Martone, maig 2018).

Pel que fa als drets socials i econòmics, hi ha una tendència mundial al seu no reconeixement, i el discurs general d'organismes multilaterals com el Fons Internacional Monetari, l'OCDE, la Unió Europea, segueix prioritant "l'eficiència econòmica" sobre la protecció social,

5 En la infografia [conflictes armats vigents en el 2018](#) realitzada per l'Escola de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona s'evidencia la gravetat de la situació.

contradictòriament amb el mandat de la Carta Universal dels Drets Humans. L'austeritat promoguda en aquests últims anys és una altra forma d'emascarar decisions polítiques susceptibles de limitar el ple gaudi dels drets econòmics i socials de la ciutadania perquè impliquen marcs normatius i legislacions que condueixen a negar el dret a l'educació, a la salut, a l'habitatge, al treball i a la justícia a persones que no ho poden fer per la via privada.

PARLEN ELS EXPERTS

Els Drets Humans són civils, polítics, econòmics, socials i culturals. Això vol dir que el dret al treball ha de tenir la mateixa possibilitat per a la seva realització que el dret a la llibertat d'associació, tots dos són drets fonamentals. [...] L'Estat de dret i l'Estat de benestar són dues cares de la mateixa moneda. No n'hi ha prou amb l'Estat de dret per aconseguir tots els Drets Humans, es necessita també l'estat de benestar. La llei i la sentència jurídica no són suficients per a efectuar els Drets Humans fonamentals, es necessiten, a més, polítiques públiques i mobilització de recursos financers.

Marco Mascia

Així mateix, sorgeixen noves preocupacions també pel que fa a la defensa de la dignitat humana, que tenen a veure amb els avenços de les noves tecnologies de comunicació i les pràctiques intrusives i violació de la privacitat a través de dispositius i programes. Tot i que encara no s'ha codificat com a greu violació als Drets Humans, aquestes pràctiques tindran, a llarg termini, conseqüències desastroses per a l'exercici de les llibertats.

Greus violacions als Drets Humans i crims contra la humanitat

Actes, agressions i crims que pel seu nivell de crueltat i generació de patiment humà proferit a persona o comunitat de persones són considerats greus violacions als Drets Humans i s'assumeixen com un atemptat contra tota la humanitat. En l'Article 5è de l'Estatut de Roma, es contemplen el genocidi, els crims de lesa humanitat i els crims de guerra com els crims més greus de transcendència per a la comunitat internacional. Aquests crims estan tipificats en els articles 6è, 7è i 8è del mateix Estatut (Vegeu l'apèndix).

Per tal de donar una idea de la urgència de seguir defensant i protegint internacionalment els Drets Humans i les comunitats i persones que més els pateixen en la seva quotidianitat, a continuació es presenta un mapa, per regions, en el qual es localitzen per punts en colors els factors que originen greus violacions. Posteriorment, es presenta una taula on es detallen per regions i subregions els factors i corresponents violacions als Drets Humans que generen. Informació recollida en els informes ja esmentats del 2018 (Amnistia Internacional, 2018; Human Rights Watch, 2019; OHCHR, 2019).

Greus violacions als Drets Humans

FACTORS QUE LES GENEREN

- Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals
- Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós
- Explotació econòmica i/o megaprojectes i/o empreses
- Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades
- Patriarcat
- Conflicte armat
- Pràctiques supersticioses

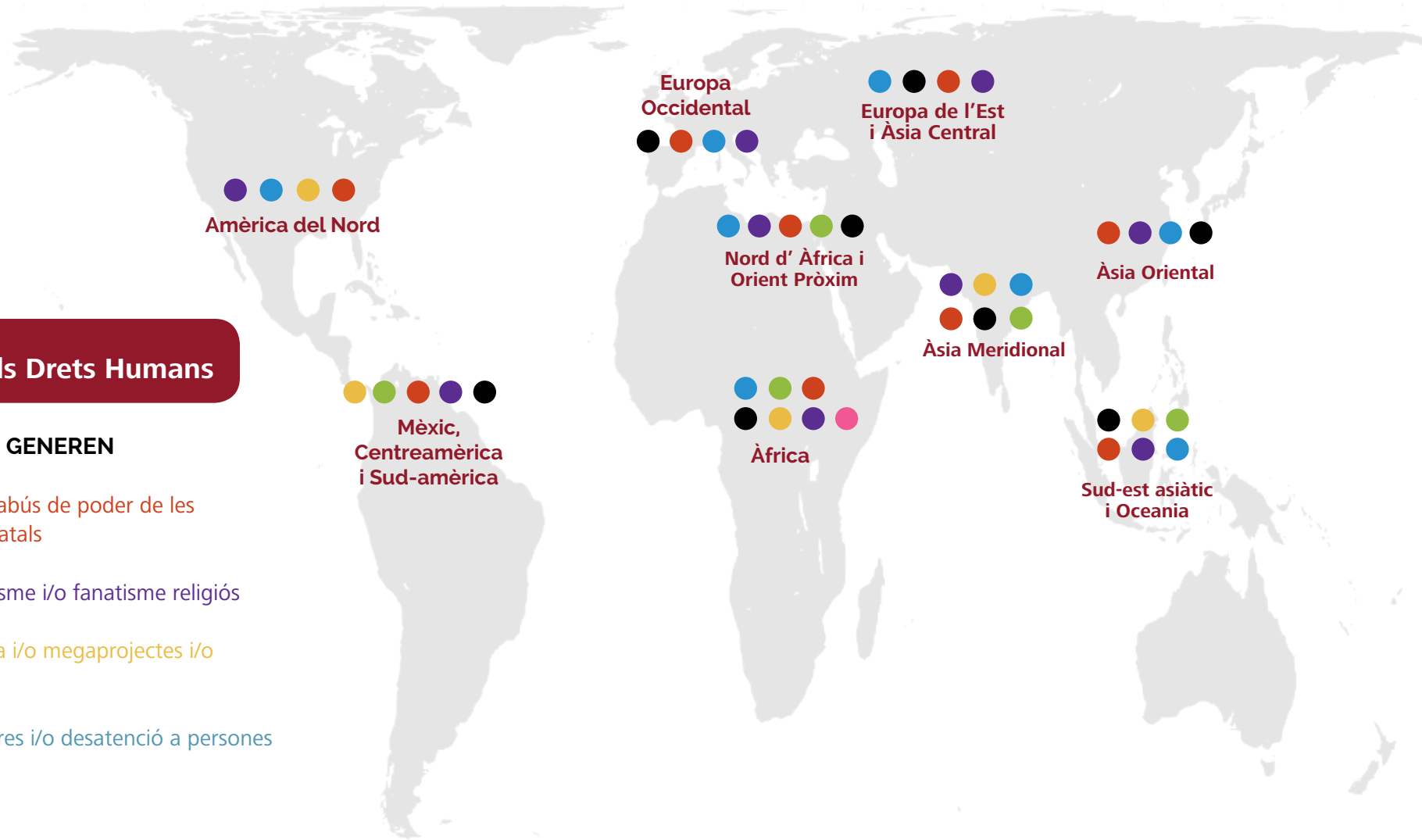

Figura 1: Mapa dels factors que originen greus violacions als Drets Humans

Taula 1. Greus violacions als Drets Humans i crims contra la humanitat (2018)

Regió	Factors que les genera	Greus violacions als Drets Humans
Amèrica del Nord	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	Violació drets econòmics, socials i culturals
	Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió Negació de protecció a persones refugiades, migrants i/o apàtrides
	Explotació econòmica i/o megaprojectes i/o empreses (aigua)	Violació al dret de consentiment lliure, previ i informat (Font d'aigua dels Sioux de Standing Rock i altres pobles indígenes)
	Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades	Reclusió arbitrària i indefinida Tortura, tractes cruels i inhumans
Mèxic, Centreamèrica i Sud-amèrica	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	Violació drets econòmics, socials i culturals Repressió violenta de la protesta Persecució de persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes Execucions extrajudicials, sumàries o arbitràries Desaparicions forçades Detencions arbitràries Tortura, tractes cruels i inhumans
	Explotació econòmica i/o megaprojectes i/o empreses (mines, petroli, aigua, agroindústria, agrocombustibles)	Amenaces Assassinats Violació al dret de consentiment lliure, previ i informat Acaparament de terres (Brasil, Colòmbia, Perú, Nicaragua) Desplaçament forçat
	Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió (Argentina, Bolívia, Xile, Colòmbia, Equador, Guatemala, Hondures, Nicaragua, Mèxic i Perú)
	Patriarcat	Violència de gènere i sexual Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI Violació al degut procés
	Conflicte armat	Atacs i violència contra la població civil no combatent Reclutament forçós (pobles indígenes, comunitats afrodescendents i camperoles) Assassinats Desplaçament forçat

Àfrica	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	<p>Violació drets econòmics, socials i culturals</p> <p>Repressió de la dissidència</p> <p>Repressió violenta de la protesta (Angola, Txad, Etiòpia, República Democràtica de Congo, Sudan, Togo, Camerun i altres)</p> <p>Persecució de persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes</p> <p>Assassinats</p> <p>Detencions arbitràries</p> <p>Desaparicions forçades (Burundi)</p>
	Conflicte armat	<p>Atacs i violència contra la població civil no combatent</p> <p>Violència de gènere i sexual (Libèria, Malawi, Moçambic, Swazilàndia i Sud-àfrica)</p> <p>Tortura, tractes cruels i inhumans (Burkina Faso, Camerun, Eritrea, Etiòpia, Mauritània, Nigèria i Sudan)</p> <p>Desplaçament forçat</p> <p>Assassinats</p>
	Explotació econòmica i/o megaprojectes i/o empreses (mines de cobalt, platí, petroli)	<p>Repressió violenta de la protesta</p> <p>Condicions indignes de treball</p> <p>Treball infantil</p> <p>Homicidis</p>
	Patriarcat	<p>Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI (Senegal, Ghana, Malawi, Libèria i Nigèria)</p>
	Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades	<p>Tortura, tractes cruels i inhumans</p> <p>Esclavitud</p> <p>Violència de gènere i sexual</p>
	Pràctiques supersticioses	<p>Tortura, tractes cruels i inhumans</p> <p>Assassinats (Malawi i Moçambic)</p>
Àsia Oriental	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	<p>Repressió violenta de la protesta</p> <p>Repressió de la dissidència</p> <p>Detencions arbitràries</p> <p>Reclusió arbitrària en camps d'adoctrinament</p> <p>Detenció secreta en règim d'incomunicació</p> <p>Tortura, tractes cruels i inhumans</p> <p>Persecució persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes</p> <p>Execucions</p>
	Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	<p>Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió</p>
	Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades	<p>Negació de protecció a persones refugiades, migrants i/o apàtrides</p>
	Patriarcat	<p>Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI</p>

Àsia Meridional	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	<p>Violació drets econòmics, socials i culturals</p> <p>Repressió de la dissidència</p> <p>Repressió violenta de la protesta</p> <p>Persecució de persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes</p> <p>Desaparicions forçades</p> <p>Violació al degut procés</p> <p>Execucions</p> <p>Treball infantil</p> <p>Tortura, tractes cruels i inhumans</p> <p>Homicidis</p> <p>Detencions arbitràries</p> <p>Detenció secreta en règim d'incomunicació</p>
	Conflicte armat	<p>Atacs i violència contra la població civil no combatent</p> <p>Homicidis</p> <p>Segrestos (Afganistan, Bangla Desh, Índia, el Pakistan)</p>
	Explotació econòmica i/o megaprojectes i/o empreses (indústria)	Desplaçament forçat (comunitats indígenes adivasis-Índia)
	Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	<p>Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió (Índia, Sri Lanka)</p> <p>Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI</p>
	Patriarcat	<p>Violència de gènere i sexual</p> <p>Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI</p>
	Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades	<p>Tortura, tractes cruels i inhumans</p> <p>Negació de protecció a persones refugiades, migrants i/o apàtrides (Rohingyas)</p>
Sud-est asiàtic i Oceania	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	<p>Repressió de la dissidència</p> <p>Repressió violenta de la protesta</p> <p>Homicidis</p> <p>Persecució persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes</p> <p>Execucions extrajudicials, sumàries o arbitràries</p> <p>Tortura, tractes cruels i inhumans</p> <p>Desaparicions forçades</p> <p>GENOCIDI</p> <p>Detencions arbitràries</p> <p>Violació al degut procés</p>
	Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	<p>Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió</p> <p>GENOCIDI</p> <p>Tortura, tractes cruels i inhumans (Austràlia a població indígena)</p> <p>Detenció secreta en règim d'incomunicació</p>

	Conflicte armat	Atacs i violència contra la població civil no combatent Execucions extrajudicials, sumàries o arbitràries Desaparicions forçades Tortura, tractes cruels i inhumans Restriccions d'accés a l'ajuda humanitària Segrestos Reclutament forçós
	Explotació econòmica i/o megaprojectes i/o empreses (mines de coure, comercialització oli de palma)	Desplaçament forçat (Laos, Myanmar) Acaparament de terres (Cambòya) Condicions indignes de treball Treball infantil Amenaces (Indonèsia)
	Patriarcat	Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI (Malàisia, Papua Nova Guinea i Singapur, Austràlia, Indonèsia) Violència de gènere i sexual
	Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades	Tortura, tractes cruels i inhumans (Austràlia) Confinament Negació de protecció a persones refugiades, migrants i/o apàtrides (Fiji)
Europa de l'Est i Àsia Central	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	Repressió de la dissidència Repressió violenta de la protesta Detencions arbitràries (Bielorússia i Rússia) Violació al degut procés Persecució persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes (Tadjikistan, Kazakhstan, Azerbaidjan, Uzbekistan) Desaparicions forçades Tortura, tractes cruels i inhumans Execucions extrajudicials, sumàries o arbitràries (Caucas Septentrional, Rússia)
	Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió (Rússia, Kazakhstan)
	Patriarcat	Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI (Txetxènia, Azerbaidjan) Violència de gènere i sexual (Albània, Croàcia, Romania)
	Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades	Confinament

Europa Occidental	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	Repressió violenta de la protesta Sancions administratives i penals a activistes (Alemanya, Espanya, França, Itàlia, Polònia) Violació al degut procés Persecució persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes (Turquia)
	Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió (Eslovàquia, Hongria, Itàlia) Detencions arbitràries
	Patriarcat	Violència de gènere i sexual
	Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades ¹	Negació de protecció a persones refugiades, migrants i/o apàtrides (Espanya, Itàlia, Àustria, Noruega i Països Baixos) Confinament Tortura, tractes cruels i inhumans (tractats de cooperació Itàlia-Líbia i UE-Turquia) Reclusió arbitrària i indefinida
Nord d'Àfrica i Orient Pròxim (inclosos Territoris Palestins Ocupats i Territori del poble Sahrauí)	Violència política i/o abús de poder de les autoritats i forces estatals	Repressió violenta de la protesta Repressió de la dissidència (Egipte, Aràbia Saudita, Iran, Bahrain, Kuwait, Israel) Persecució persones defensores de DDHH, del territori, ambientalistes i/o periodistes Violació al degut procés (Egipte, Iraq) Desaparicions forçades Execucions extrajudicials (Egipte) CRIM D'APARTHEID (Israel a Territoris Palestins Ocupats) Homicidis Tortura, tractes cruels i inhumans (Bahrain, Israel, Territoris Palestins Ocupats i Kuwait) Confinament (Tunísia) Restriccions d'accés a l'ajuda humanitària (Israel a Territoris Palestins Ocupats) Execucions (Iran, Iraq i Aràbia Saudita, Bahrain i Kuwait, Egipte, Jordània, Líbia i l'administració de facto de Hamàs a la franja de Gaza)
	Conflicte armat	Atacs i violència contra la població civil no combatent (Síria, Líbia, Iemen) Confinament (Israel a Territoris Palestins Ocupats) Acaparament de terres (Israel a Territoris Palestins Ocupats) Detencions arbitràries Esclavitud (a població Yazidie a l'Iraq i Síria) Violència de gènere i sexual FAM (Iemen) Execucions extrajudicials, sumàries o arbitràries Segrestos (Líbia)

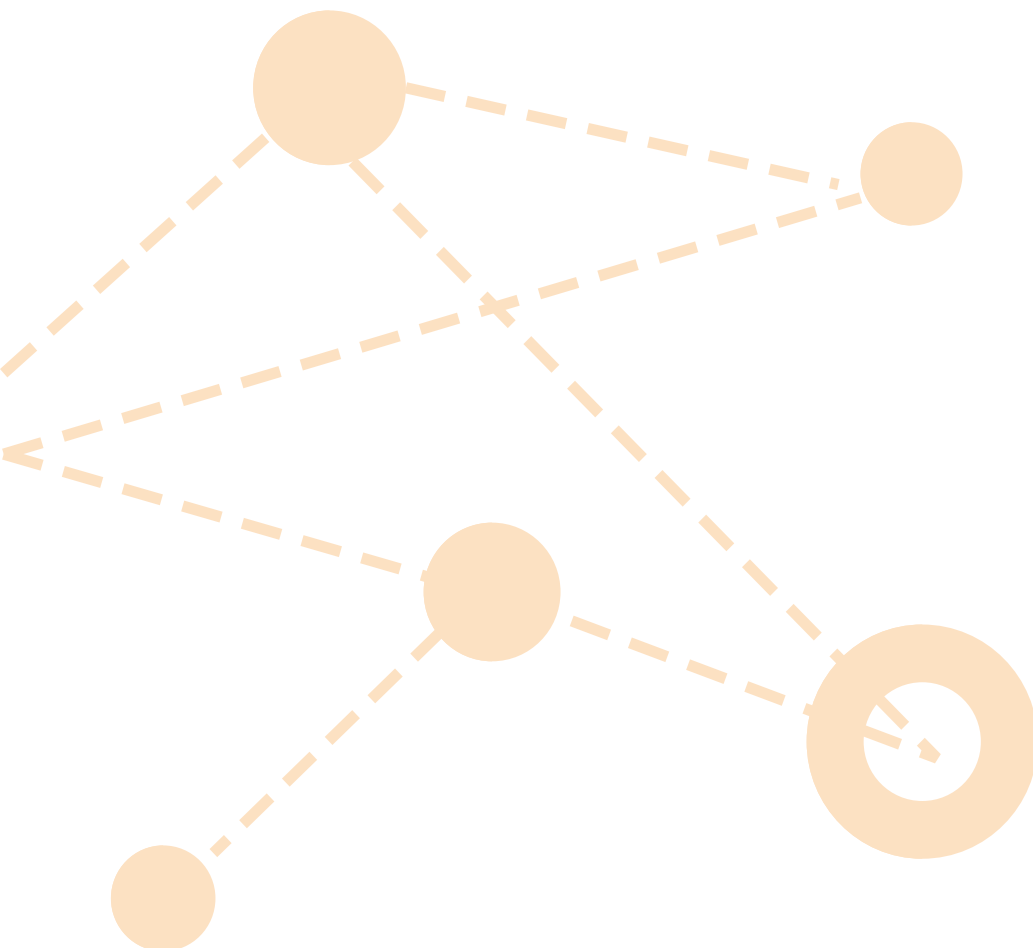
** Segons l'informe d'Amnistia Internacional, aproximadament 3.119 persones van morir en intentar creuar el mar Mediterrani fins a Europa. Per una constatació sobre les xifres sobre persones en moviment mortes o desaparegudes en el procés migratori a tot el món es recomana llegir **Missing Migrants, tracking deaths along Migratory routes**

Racisme i/o nacionalisme i/o fanatisme religiós	Discriminació i/o persecució per origen, raça, condició social o religió (Aràbia Saudita, Iran) Detencions arbitràries Tortura, tractes cruels i inhumans Confinament CRIM D'APARTHEID (Israel a Territoris Palestins Ocupats) Condiciones indignas de trabajo (Israel, Líban)
Patriarcat	Discriminació, fustigació i persecució violenta contra població LGTBI (Egipte, Marroc i Tunísia) Tortura, tractes cruels i inhumans Detencions arbitràries
Tancament de fronteres i/o desatenció a persones refugiades	Reclusió arbitrària i indefinida Tortura, tractes cruels i inhumans Execucions extrajudicials, sumàries o arbitràries (Líbia)

“És difícil dir allò que en definitiva preval en la consciència de la humanitat en el seu conjunt: si aquesta s’entorpeix a poc a poc immersa en el sentiment de la impotència o si, per contra, com volen els Drets Humans, la història de cada poble i de cada persona arriba a ser veritablement aquella de tots i totes”.

(Hersch, 2008:98)

2 Governos locals i protecció internacional dels Drets Humans

La doctrina dels Drets Humans fundada en el si de la comunitat internacional a mitjan segle passat, després de les dues guerres mundials, suposaria un límit al poder absolut dels governs estatals i una garantia del respecte de la dignitat humana com un instrument de la pau mundial (Gaeta, 2004).

Malgrat tots els esforços dels organismes que constitueixen el sistema universal de tutela dels Drets Humans (vegeu gràfic a la secció 4) i l'important avenç en el marc normatiu per a la seva protecció, **es constata una preocupant tendència regressiva per part dels diferents governs nacionals en el compliment de les normes mínimes que garanteixen el gaudi ple dels drets fonamentals i els seus principis**. Les permanents tensions que se segueixen confirmant en la comunitat internacional són prova que el camí no està aplanat, la deshumanització i la no consideració del valor de la persona humana, per part d'un nombre no insignificant de governants, són elements que incrementen la dificultat de defensar i protegir els Drets Humans com a garantia de la convivència mundial.

El Govern va expulsar al Marroc a un menor d'edat en aplicar la nova fórmula exprés de devolucions a Ceuta

Fort augment d'assassinats de líders socials a Colòmbia alarma a l'ONU

Cinc activistes enjudiciats per intentar aturar un desnonament d'una família l'any 2014

Assassinada a trets una activista mediambiental a Guatemala

La policia endureix la repressió de les protestes a Hong Kong i llança gasos lacrimògens al metro

Davant d'aquesta situació, el paper de les administracions locals és clau. No només perquè assumeixen l'obligació jurídica compartida que emana de les normes del dret internacional dels Drets Humans, com a part de l'estructura dels estats, sinó com a instàncies polítiques de proximitat, més properes a la ciutadania (OACNUDH, 2015).

Les administracions locals, en la seva doble característica, instància estatal de gestió pública en el pla més local, més immediat a les persones, i al seu torn, reflex del sentiment ciutadà, compleixen un paper central en la promoció d'una cultura política basada en el reconeixement dels Drets Humans com a eixos transversals de govern, a través d'accions concretes que incideixen directament en la quotidianitat de les persones: gestió dels serveis públics, polítiques de convivència, de participació, de gènere, d'ocupació, acollida i integració de persones que fugen de la violència i la guerra, diàleg interreligiós, programes de prevenció contra el discurs de l'odi, promoció i educació per a l'acceptació de la diversitat, i polítiques d'habitatge.

PARLEN LES EXPERTES

Un govern local que és obert, solidari, respectuós dels drets de les víctimes és un exemple molt bo que se li pot mostrar als governs locals o a les autoritats locals dels països on les violacions de Drets Humans tenen lloc. En aquest sentit, totes les accions de visibilitat i de difusió d'aquesta solidaritat amb les víctimes o col·lectius que estan patint violència són molt importants, així com manifestacions públiques de reconeixement a la legitimitat a la tasca d'aquestes persones, de suport a l'important treball que estan fent i la invitació a rebre ajuda o a rebre suport, per part d'aquests governs, servirien perquè els seus referents en altres països veiessin amb uns altres ulls la postura que tenen enfront d'aquests col·lectius.

Ana María Rodríguez, Coordinadora d'Incidència Internacional i representant davant Nacions Unides de la Comissió Colombiana de Juristes

El moviment municipalista pels Drets Humans pressiona de baix a dalt a totes les instàncies que tenen el deure de protegir-los per fer-los efectius. **Els Drets Humans han de regir la definició de polítiques per a la ciutadania, tenint en compte els quatre principis que els regeixen: universalitat, inalienabilitat, indivisibilitat i interdependència.**

Aquest moviment, iniciat fa més de 20 anys,⁶ en el qual participen diferents organitzacions i xarxes de diferent naturalesa, també governs locals que han tingut un paper rellevant en la promoció dels Drets Humans a escala mundial, ha fet passos de gegant: *Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la ciutat* (2000), *Carta-Agenda Mundial de Drets Humans a la ciutat* (2007-2008), *Principis rectors de Gwangju per a una ciutat de Drets Humans* (2014), Fòrums mundials de ciutats i DDHH, i, amb el lideratge de la Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans de Ciutats i Governos Locals Units –CGLU– s'ha aconseguit posicionar a l'agenda de les Nacions Unides, des de fa alguns anys, el reconeixement internacional del paper central dels **governos locals en la promoció i protecció dels Drets Humans**, treball que ha vist resultats en diferents resolucions i informes.

El mandat de respectar, protegir i garantir els Drets Humans en el pla estatal i, concretament, al local, se sintetitza de la següent manera.⁷

6 L'any 1998, en commemoració del 50è Aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, es va realitzar la primera Conferència "Ciutats pels Drets Humans" a Barcelona. El "Compromís de Barcelona" va constituir el germen d'allò que ara coneixem com la "Carta europea de salvaguarda dels Drets Humans a la ciutat", aprovada a Saint-Denis dos anys després. Posteriorment, cada dos anys es realitza una conferència europea de "Ciutats pels Drets Humans". Igualment, sota la coordinació de CGLU i amb el suport de les Diputacions de Barcelona i Nantes, es va començar la redacció d'una carta municipal de Drets Humans que transcendís les fronteres europees. Va ser així com l'any 2011, en el context del consell mundial de CGLU, a la ciutat de Florència es va formalitzar la Carta-Agenda Mundial de Drets Humans a la Ciutat. Per saber més sobre Ciutats i Drets Humans, llegiu <https://www.uclg-cisd.org/es/actividades/ciudades-de-derechos-humanos>

7 Entre molts altres documents, per a l'elaboració d'aquesta taula han estat de gran importància: *L'Informe final del Comitè Assessor del Consell de Drets Humans sobre el Paper de l'administració local en la promoció i protecció dels drets humans*(A/HRC/30/49), *Guia metodològica, ciutat de Drets Humans: el model Barcelona* (2018), *Manual per a parlamentaris No. 26 i Declaració i Programa d'Acció de Viena de la Conferència Mundial de Drets Humans*.

Taula 2. Mandat als estats per respectar, protegir i garantir els DDHH

Mandat	Significat	Exemples estatals	Exemples locals
Respectar	<p>Abstenir-se d'interferir en el gaudi dels Drets Humans o de limitar-los.</p> <p>Autoritats no han de vulnerar els drets i llibertats fonamentals de qualsevol persona sota la seva jurisdicció.</p>	<p>Legislació garantista en el dret a la lliure expressió, manifestació i mobilització social pacífica.</p> <p>Evitar i –en cas de produir-se– sancionar penalment l'abús de poder i extralimitació de funcions als membres de les forces militars davant la mobilització social.</p> <p>Polítiques i discursos d'autoritats estatals que promoguin l'acceptació de la diversitat i que penalitzin el foment de l'odi.</p>	<p>Promoure polítiques que evitin la discriminació per part del personal de les administracions locals.</p> <p>L'ús i accés de serveis municipals inclusius: polítiques d'habitatge, subministrament de serveis públics, educació, salut, atenció a les dones víctimes de violència masclista, persones amb discapacitat o col·lectius vulnerables acatant la Carta Universal dels Drets Humans.</p> <p>Fomentar la cultura dels Drets Humans entre la ciutadania local.</p> <p>Polítiques de participació ciutadana a representants de tots els col·lectius del territori.</p>
Protegir	<p>Adoptar mesures per evitar que tercers interfereixin en l'exercici ple del dret. Aquesta obligació comporta una dimensió tant preventiva com de reparació.</p>	<p>Derogar la legislació que afavoreixi la impunitat dels responsables de violacions greus dels Drets Humans.</p> <p>Sistema judicial que garanteixi zero impunitats davant de qualsevol violació dels Drets Humans.</p> <p>Preveure un marc de recursos materials i legislatius eficaços per reparar les infraccions a violacions dels Drets Humans.</p>	<p>Formació al personal dels ens locals en Drets Humans i establiment sancions exemplars a aquells el comportament dels quals sigui discriminatori.</p> <p>Polítiques locals orientades a la salut i l'educació universal.</p> <p>Establir mecanismes locals de Drets Humans com a defensors del poble o òrgans especialitzats en la tutela dels Drets Humans.</p>
Garantir	<p>Establir les condicions necessàries per al gaudi efectiu dels drets.</p> <p>Adoptar mesures legislatives, administratives, pressupostàries i d'una altra índole adequades per facilitar, proporcionar i promoure la plena realització dels drets.</p>	<p>Incorporar a la legislació nacional les normes contingudes en els instruments internacionals de tutela dels Drets Humans.</p> <p>L'administració de justícia, poder judicial i una advocacia independents, en plena conformitat amb les normes contingudes en els instruments internacionals de tutela dels Drets Humans.</p>	<p>Polítiques públiques locals amb enfocament basat en Drets Humans.</p> <p>Adhesió a la carta europea (o carta-agenda mundial) de salvaguarda dels Drets Humans a la ciutat.</p>

De fet, el dictamen del Comitè de les Regions Europeu “Els ens locals i regionals en la protecció multinivell de l’Estat de Dret i els drets fonamentals a la UE”, de febrer de 2015, és un document d’obligada lectura perquè reafirma el paper i les tasques que els governs locals estan cridats a realitzar en matèria de defensa dels drets fonamentals, més enllà del tradicional model vertical de governança.

No obstant això, el paper rellevant dels ajuntaments en la protecció dels drets fonamentals no se circumscriu només al seu territori. **La legitimitat dels governs locals per transcendir el seu àmbit territorial i incidir a escala internacional es desprèn de la seva “responsabilitat de protegir” no només els drets fonamentals de la seva pròpia ciutadania sinó també de contribuir a la defensa global de la dignitat humana.** La descentralització en la qual es basen els ens locals és un avantatge qualitatiu per intervenir, al costat d’organitzacions i ciutadania del mateix territori, en accions d’incidència política en l’àmbit internacional, davant els estats en què es violen els Drets Humans i/o davant organismes internacionals responsables de tutelar-los.

PARLEN ELS EXPERTS

En gran manera, els ajuntaments, com a estructura més bàsica de l’organització d’un estat, moltes vegades poden tenir prou marge d’acció mentre no interfereixin en les tasques dels governs nacionals. És important tenir en compte quines són les facultats i/o els límits constitucionals que pugui tenir cada municipi. [...] També s’han de tenir en compte tots els tractats internacionals en general. La Convenció Interamericana, per exemple, té una clàusula que indica que l’obligació de protegir és per a l’estat nacional, però també per a tots els òrgans que l’integren.

Karlos Castilla
Responsable de recerca de l’Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC)
i professor universitari

Figura 2: Esquema d'actors involucrats en la tutela internacional dels Drets Humans per a la convivència mundial

Tres conceptes clau: Dignitat Humana, Corresponsabilitat i Solidaritat

Dignitat Humana

El respecte als Drets Humans i de les llibertats fonamentals de totes les persones és un dels pilars d'un sistema internacional preocupat per la convivència mundial. La dignitat, deguda a tot ésser humà, és el valor fonamental en què es basa la pau internacional, tal com recull la [Carta de Nacions Unides \(1945\)](#). Tots els Drets Humans consagrats en aquesta Carta són universals, indivisibles, interrelacionats, interdependents i es reforcen mútuament. L'imperatiu del dret internacional de respectar, protegir i garantir els Drets Humans recau en primera instància sobre els governs estatals i, per tant, en les altres estructures que componen l'estat.

PARLEN ELS EXPERTS

La dignitat humana és un valor fonamental de l'ordre mundial i de qualsevol altre ordre i de qualsevol altre nivell. La dignitat humana es col·loca per sobre de la sobirania de l'estat. El preàmbul de la Declaració Universal dels Drets Humans diu: "el reconeixement de la dignitat inherent a tots els membres de la família humana, dels seus drets com inalienables constitueix la base de la llibertat, la justícia i la pau al món". És a dir, el reconeixement de la dignitat, no de la sobirania dels estats, constitueix el reconeixement de la Llibertat, la Justícia i la Pau al món. Aquí va ser la revolució copernicana introduïda per la Carta de les Nacions Unides i la Declaració Universal dels Drets Humans. Per tant, és la dignitat humana i no la sobirania de l'estat, l'element fonamental de l'ordre mundial.

Marco Mascia

La doctrina dels Drets Humans té l'arrel en el dret internacional públic, com a condició o mitjà fonamental per a la preservació de la convivència mundial. La salvaguarda de la dignitat humana es consolida com un interès superior de la comunitat internacional i l'imperatiu universal per a la seva protecció supera els límits geogràfics i les sobiranes estatals. La doctrina dels Drets Humans, avui dia, compromet els estats a donar compte de la manera en què tracten a la ciutadania, i, específicament, en com estan complint amb l'imperatiu de respectar, protegir i garantir els Drets Humans en els seus territoris (Gaeta, 2004).

La protecció de la dignitat humana va sorgir en el dret internacional després d'haver viscut els horrors de la Segona Guerra Mundial, precisament situant la dignitat de tots els éssers humans com un valor a respectar per cada estat i per tota la Comunitat en el seu conjunt.

Tot això ha suposat un gir important en l'esfera internacional. Les persones, per la seva dignitat humana, són posseïdores de drets fonamentals, independentment de nacionalitat, raça, color, sexe, orientació sexual, capacitats o qualsevol altra característica que les identifiqui, el respecte és un

imperatiu per a tots els estats i subjectes de la comunitat internacional. **Les persones, com a titulars de drets, entren també a ser considerades subjectes amb estatus jurídic internacional.** D'aquest procés d'"humanització" pren rellevància el concepte *ius cogens* i la internacionalització de la tutela dels Drets Humans, més enllà dels límits nacionals.

Les persones han de ser protegides pel dret internacional, pel mateix interès de tota la comunitat internacional.

Les normes amb estatut *ius cogens* incorporen valors suprems de l'ordenament jurídic internacional i són normes imperatives amb força jurídica superior que no es poden derogar i prevalen més enllà de la singular voluntat estatal.

Les normes considerades com el nucli dur dels Drets Humans i que gaudeixen de l'estatus d'*ius cogens* són: dret a no ser arbitràriament privat de la vida, la prohibició de la tortura i altres tractes o penes inhumans o degradants, la prohibició de l'esclavitud o servitud, la prohibició de l'apartheid, la prohibició del genocidi i el dret al degut procés. És a dir, **normes que protegeixen les aspiracions mínimes comunes i generals de la comunitat internacional respecte a la integritat de la dignitat humana.**

Aquestes normes contenen obligacions *erga omnes* que també superen la mateixa voluntarietat dels estats i són, al seu torn, **normes de naturalesa solidària que involucren l'acció de tots els membres de la societat internacional.** Les normes amb obligacions *erga omnes* o de naturalesa solidària busquen **protegir els interessos essencials i comuns de la comunitat internacional en el seu conjunt, com la pau, els Drets Humans, la protecció de l'ambient** (Zelada, 2002; Gaeta, 2003; Gaeta 2004).

Altres normes del dret internacional dels Drets Humans, incloses en convencions, tractats o assumides des de la pràctica consuetudinària, si bé no tenen estatus *ius cogens*, sí comporten obligacions *erga omnes*, de degut compliment i protecció per tots els membres de la comunitat internacional.

PARLEN LES EXPERTES

Allò que la Carta de Nacions Unides i la Declaració Universal de Drets Humans recullen són compromisos ètics que van més enllà del fet jurídic. D'alguna manera ens criden a totes i a tots en el planeta a respectar uns mínims acords. No són compromisos que t'obliguin amb una determinada postura i en detalls, pel que fa al contingut de certs drets, però sí que et criden a un gruixut compromís ètic de respecte dels drets i del reconeixement de la dignitat de les persones.

Ana María Rodríguez

Corresponsabilitat

Promoure la incidència política dels governs locals europeus en greus violacions als Drets Humans és apel·lar a la corresponsabilitat de tots els titulars d'obligacions (a escala local, regional, estatal i internacional) en la persecució i denúncia de violacions als Drets Humans.

En un món interconnectat, on el monopoli estatal de les relacions internacionals, cada vegada més, va perdent la seva centralitat, **el paper dels ajuntaments o comunitats locals repercuteix més enllà de les seves fronteres**. Com bé va explicar Giddens (1990), la globalització suposa la intensificació de relacions socials mundials que uneixen territoris molt llunyans i que fa que esdeveniments locals influeixin a milers de quilòmetres i viceversa.

PARLEN ELS EXPERTS

En primer lloc, s'ha d'emfatitzar que les comunitats locals d'avui han d'afrontar els efectes dels processos de la globalització, els efectes d'aquesta interdependència planetària sense el blindatge tradicional de la intervenció de les institucions centrals dels estats. Els recents conflictes locals a conseqüència de múltiples crisis: la crisi migratòria, la crisi econòmica, la crisi ambiental són indicadors significatius i fins i tot pragmàtics de com les comunitats locals es veuen obligades a gestionar processos que tenen abast global. Ara bé, si els governs locals han d'enfrontar directament els problemes de l'ordre mundial i que requereixen solucions globals, llavors aquests estan realment legitimats per interactuar amb els sistemes de governança supranacionals des del marc d'una arquitectura de governança multinivell. Si les administracions locals han de manejar fenòmens i desafiaments que són globals, llavors han de poder participar en la presa de decisions internacionals. A aquesta legitimitat substantiva se n'agrega una altra de tipus formal, els ajuntaments com a pol territorial que s'origina en la subsidiarietat poden, i al mateix temps han de, reclamar el paper de la participació democràtica en els processos de presa de decisions de les institucions multilaterals internacionals, també pel fet i sobre la base d'una experiència de diversos anys adquirida a escala internacional.

Marco Mascia

La corresponsabilitat es fonamenta en el reconeixement de la influència recíproca entre el local i el global. Tot això exigeix un replantejament del protagonisme dels governs locals en la protecció internacional dels Drets Humans, d'una banda, des de les mateixes decisions i polítiques locals i, de l'altra, des de les relacions internacionals i/o de cooperació.

Les decisions polítiques poden ser causa d'interferència directa o indirecta del gaudi ple dels Drets Humans: no només dels seus ciutadans, sinó de comunitats o col·lectius humans d'altres països; o viceversa, poden ser-ne elements de promoció. Per exemple, a través de polítiques de contractació i compra pública que protegeixin els Drets Humans en tota la cadena de subministrament,⁸ polítiques de comunicació inclusiva o polítiques de cooperació internacional amb enfocament de Drets Humans. Així s'estaria frenant l'impacte negatiu de les decisions o actuacions locals en una dimensió global.

8 En el pròxim capítol "Bones pràctiques de governs locals per a la promoció i defensa internacional dels Drets Humans" es veurà com la protecció dels Drets Humans des de la contractació pública ja s'està aplicant en alguns ajuntaments com a instrument eficaç de protecció de drets Humans des de la corresponsabilitat. Per aprofundir més en la qüestió, se suggereix llegir "Guia per a la protecció i la promoció dels drets humans en la contractació pública" elaborada per Tornos Advocats i promoguda per les entitats Novact, Nexes i Servei Civil Internacional.

PARLEN ELS EXPERTS

També es pot fer incidència a escala de govern, per exemple: consolidar xarxes de ciutats solidàries amb els defensors de la terra, fer campanyes de sensibilització i suport a defensors de la terra. Hi ha ajuntaments que tenen empreses, inversions, empreses municipalitzades o que també actuen en altres països. És important que els ajuntaments tinguin la capacitat de supervisar el *track record* d'aquestes empreses a escala internacional en allò que té a veure amb els Drets Humans.

Francesco Martone

Pel que fa a la cooperació internacional, **l'adopció de l'enfocament basat en Drets Humans condueix a intervencions i programes de cooperació que posen en el centre a les persones**, segons la mateixa definició de les Nacions Unides.⁹ Això suposa, en primer lloc, una reestructuració de les relacions de poder des del reconeixement dels i les titulars de drets, d'obligacions i de responsabilitats. En segon lloc, intervenir directament sobre els desajustos estructurals i causes de la vulneració dels drets i, en tercer lloc, contribuir a l'enfortiment de les capacitats dels "titulars de deures" per complir les seves obligacions i/o de "titulars de drets" per reclamar els seus drets (OACNUDH, 2006).

PARLEN ELS EXPERTS

La primera cosa a considerar és la d'imaginar aliances entre territoris i entre pobles. A on la política exterior oficial dels governs no compleix, es poden construir mecanismes de política exterior entre pobles, entre comunitats i territoris. [...] Cal imaginar quins són els buits, quines són les potencialitats que pot tenir una cooperació entre pobles, principalment en termes de capacitació, formació, apoderament dels subjectes i les comunitats, per exemple, amb la cooperació descentralitzada.

Francesco Martone

Solidaritat

Quan parlem de cooperació internacional i protecció de Drets Humans el concepte de solidaritat no triga a emergir. De fet, en molts ajuntaments, l'oficina de Cooperació Internacional també assumeix el nom de Solidaritat Internacional o, en d'altres, Solidaritat Internacional i Drets Humans.

La solidaritat entesa des de l'etimologia de la mateixa paraula, contrari al que se sol interpretar com a ajuda cap a altres persones o realitats socials més necessitades, vol dir responsabilitat col·lectiva. És a dir, cohesió de diversos subjectes que, reconeixent-se en la seva pròpia realitat, decideixen col·laborar recíprocament per un compromís que els uneix. El concepte es deriva del dret romà en el qual s'aplica com una obligació personal que adquireix cadascuna

9 Per aprofundir sobre l'enfocament basat en Drets Humans es suggereix llegir *L'aplicació de l'Enfocament de Gènere i Basat en els Drets Humans en la cooperació per al desenvolupament (EGyBDH)* editada per l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

de les parts compromeses en el pagament d'un deute del tot. Des d'una concepció més antropològica, es pot definir com relacions fonamentades en la reciprocitat i ajuda mútua que trenquen les distàncies físiques i nexes naturals entre les persones, i transcendeixen les diferències de races, costums, religions, per treballar col·lectivament per una causa en bé d'una de les parts.

Històricament, els ajuntaments han consolidat relacions de solidaritat amb pobles i ciutats d'altres països, sigui per afinitats o característiques compartides o perquè des del mateix teixit social del municipi s'ha impulsat al govern local a establir vincles més constants i formalitzats amb comunitats que, malgrat la seva llunyania, es converteixen en part de la realitat local.

PARLEN ELS EXPERTS

La Comunitat de Pau de San José de Apartadó (Colòmbia) és molt conscient que, si no fos per l'acompanyament de la comunitat internacional, ells ja no existirien. El que els ha salvat la vida, als que encara són vius, és precisament la solidaritat internacional.

Javier Giraldo, S.J. investigador del "Banc de Dades de Drets Humans i violència política" del CINEP, Defensor dels Drets Humans i membre del Tribunal Permanent dels Pobles.

En el camp de la tutela internacional dels Drets Humans, la pertinència dels ajuntaments, com a actors polítics amb agendes internacionals pròpies, es reforça **precisament per la flexibilitat per a establir relacions amb actors de diferent naturalesa, la proximitat a la ciutadania i la capacitat d'acollir iniciatives de la societat civil del territori**, superant els interessos d'estat, la tendència actual és supeditar el respecte dels Drets Humans als interessos geoestratègics i comercials del moment.

La força universal de certs valors com els Drets Humans, la vida, la dignitat només es realitzen a la defensa dels qui es veuen privats d'ells. Només seran de veritat universals, quan puguin gaudir-ne tots els homes i totes les dones del nostre planeta. La vigència d'aquest imperatiu d'universalitat és avui el criteri ètic de la solidaritat.

(García Roca, 2001).

Així mateix, **la dificultat de les organitzacions locals defensores dels DDHH per exercir una major pressió internacional requereix de la participació de les administracions locals, per acompanyar i protegir comunitats i víctimes de greus violacions als Drets Humans**, i també per aconseguir revertir la situació, ja sigui a través de la dissuasió, la denúncia, el monitoratge, la incidència i l'apel·lació als organismes internacionals de tutela dels Drets Humans, evidenciant que els crims en qüestió amenacen la humanitat sencera i als fonaments bàsics de la coexistència internacional.

3 Bones pràctiques de governs locals per a la promoció i defensa internacional dels Drets Humans

L'objectiu d'aquesta part és servir d'eina de referència per a la promoció i protecció internacional dels Drets Humans sobre la base del principi d'universalitat que regeix el dret internacional dels Drets Humans i enfortir la capacitat d'incidència política dels governs locals, tenint en compte les seves competències, capacitats administratives i marcs normatius.

Per a això, s'han seleccionat alguns exemples d'intervencions, identificades com a "bones pràctiques" en matèria de promoció i protecció internacional dels Drets Humans que ja s'estan duent a terme des de governs locals europeus en alguns casos, en col·laboració conjunta amb les organitzacions que col·laboren en aquest projecte i, en d'altres, amb el teixit associatiu de les seves corresponents territoris. Pretén ser una guia útil per a altres administracions locals interessades a sumar-se a la protecció internacional dels Drets Humans des de les seves respectives comunitats.

Protegir els Drets Humans és una qüestió de responsabilitat política. Si aquells qui estan al capdavant dels ajuntaments assumeixen i interioritzen l'enfocament basat en els Drets Humans, com hauria de ser, trobaran recursos, programes, activitats i, en general, la manera de promocionar, defensar i protegir els Drets Humans, també a escala internacional.

PARLEN ELS EXPERTS

L'opció d'incloure l'anomenada norma Drets Humans i Pau¹⁰ en els estatuts comunals demostra la voluntat de les comunitats locals de reconèixer-se en els valors universals sancionats en la Carta de les Nacions Unides i en la Declaració Universal. En molts estatuts d'Ajuntaments i Províncies italians trobem referències puntuals a aquests principis i a les normes jurídiques, tant en la Constitució Republicana com en el dret internacional dels Drets Humans. Així, l'autoritat local es fa promotora dels Drets Humans en diversos nivells de sistemes legals.

Marco Mascia

¹⁰ El 1990, els municipis italians van haver de reescriure els seus Estatuts. En aquest context, el Centre de Drets Humans de la Universitat de Pàdua juntament amb la Coordinació Nacional d'Autoritats Locals per la Pau i els Drets Humans va llançar la proposta d'incloure en els estatuts municipals l'anomenada Norma de pau i Drets Humans. Aquesta norma diu així: "el municipi X, en línia amb els principis constitucionals que sancionen el repudi de la guerra com un mitjà per resoldre disputes internacionals, la promoció dels Drets Humans, les llibertats democràtiques i la cooperació internacional reconeix la pau com un dret fonamental de les persones i els pobles, promou la cultura de pau a través d'iniciatives culturals d'investigació, educació, cooperació i informació. Per assolir aquests objectius, l'Ajuntament pren iniciatives directes i afavoreix les intervencions dels organismes, associacions culturals, grups de voluntaris presents al territori". Aquest article es va incloure en milers dels estatuts dels municipis italians. Fins i tot, avui dia, hi ha alguns municipis que la introdueixen i tenen un debat al consell municipal, amb les associacions locals i amb les escoles.

La mostra d'ajuntaments que participen en el projecte i dels quals s'han seleccionat les bones pràctiques dóna compte de la diversitat de contextos i assignació de recursos per a la cooperació. Com es veurà més endavant, s'ha tingut en compte l'experiència d'ajuntaments com Barcelona, l'activitat de cooperació dels quals és molt significativa i abasta molts àmbits pel paper tan rellevant d'aquesta ciutat al món. Encara que s'adverteix que, per l'especificitat del tema en qüestió, les experiències seleccionades són només una petita mostra de tot el que fa aquest ajuntament en matèria de cooperació i justícia global. Igual de significatiu és el treball d'ajuntaments amb menys de 20.000 habitants que, a través de fórmules creatives de cooperació i protecció com l'acompanyament polític a comunitats rurals en processos de defensa de la terra i de la vida i la diplomàcia ciutadana, són un referent internacional de protecció dels Drets Humans.

Les accions identificades cobreixen un ampli període temporal. Algunes d'elles van començar des de fa temps i altres poden haver acabat. No obstant això, s'han seleccionat perquè el seu impacte ha estat fonamental per tal que persones i comunitats amenaçades i en risc avui tinguin visibilitat a escala internacional.

 PARLEN ELS EXPERTS

El fet que comunitats d'altres països, organitzacions socials, ajuntaments, li facin d'altaveu a les denúncies de les comunitats que pateixen greus violacions als Drets Humans és importantíssim, perquè així el que està passant es coneix a la resta del món.

Javier Giraldo S.J.

A partir dels antecedents d'actuació presentats en aquest apartat, es pretén posicionar als governs locals europeus com a actors d'incidència política en l'àmbit internacional, identificant capacitats i mecanismes que, des de l'àmbit local, contribueixen a garantir, promoure i defensar els Drets Humans, amb el valor afegit que proporciona el treball en xarxa.

 PARLEN ELS EXPERTS

És interessant la idea de les adopcions a distància. Governos locals que adopten territoris que inclouen governs locals, societat civil, universitats, que estableixen una relació constant amb un territori. En aquesta relació es construeixen enllaços de solidaritat, no només, per exemple, en oferir refugi a persones defensores, sinó que es compromet en tot el treball de relació solidària i acompanyament.

Francesco Martone

Ajuntaments que participen

Dimensió dels ajuntaments i pressupost assignat a la cooperació

Els ajuntaments que hi participen han estat contactats a través de **Reds** i les organitzacions col·laboradores del projecte amb seu a Itàlia, Bèlgica, Estat espanyol i província de Barcelona.

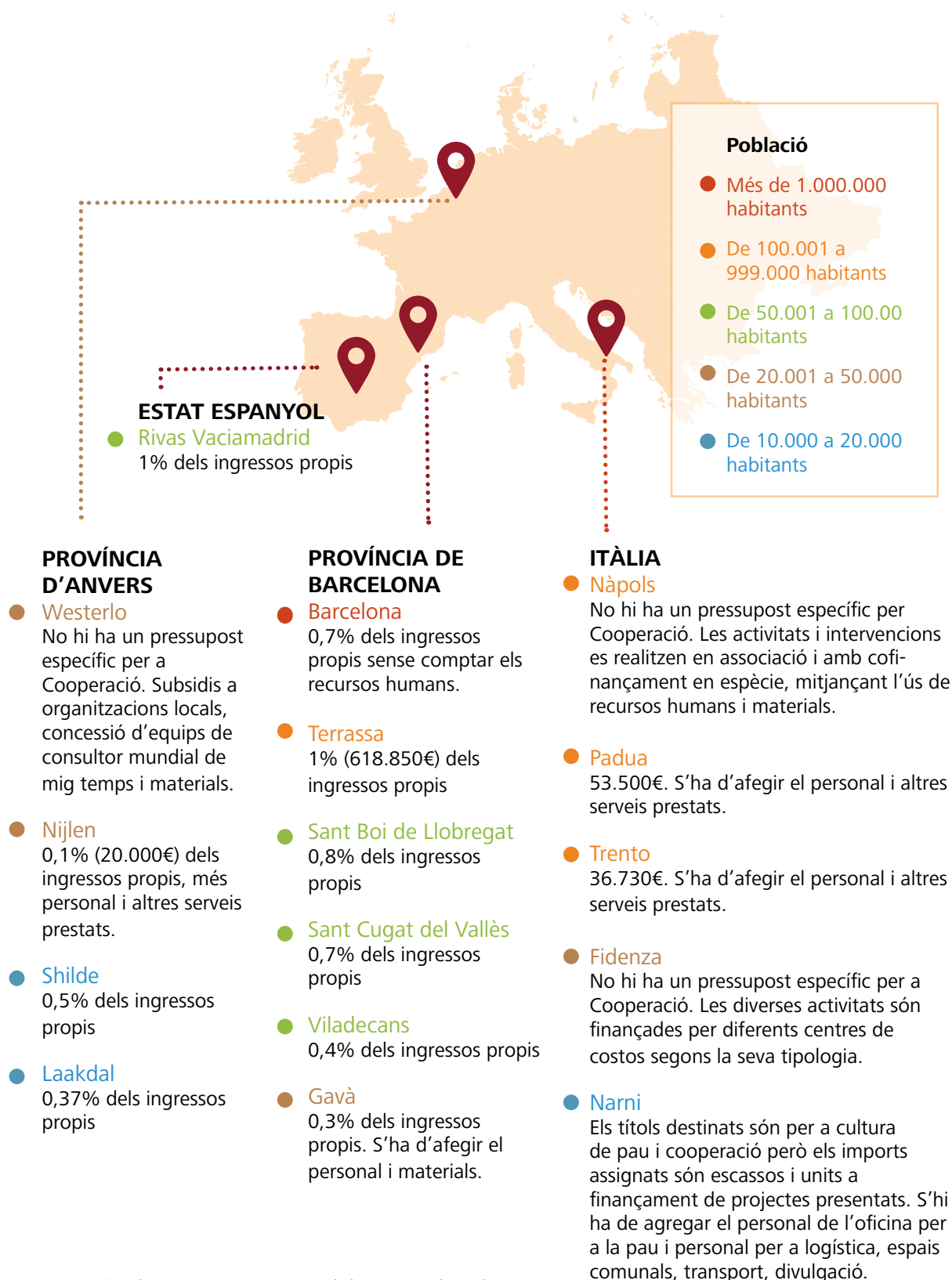

Figura 3: Ajuntaments que participen en el projecte

Un element fonamental que es va considerar en la selecció dels **ajuntaments**, més que la seva mida o el pressupost assignat a les activitats de cooperació, en la qual se sol emmarcar la defensa internacional dels Drets Humans, **ha estat la seva tradició consolidada en el camp de la solidaritat internacional**. Les adreces, oficines o instàncies a partir de les quals es realitzen les accions assumeixen diferents noms que van des de Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional; Solidaritat, Drets Humans i Pau fins oficina per la Pau i Servei Mundial.

Es reconeix que hi ha diferents tendències i enfocaments per abordar la cooperació internacional i, específicament, la promoció i defensa dels Drets Humans. No obstant això, i malgrat la diversitat de les accions i maneres de dur-les a terme, hi ha un element en comú que uneix els diferents ajuntaments i intervencions que es realitzen. **L'element unificador és la responsabilitat política dels governs locals i la sensibilitat de part de la ciutadania a reconèixer la importància dels Drets Humans com a element fonamental de convivència i la responsabilitat que tots tenim de defensar-los.**

Entre la gran varietat de pràctiques, iniciatives i accions identificades es destaca que tots els ajuntaments de la província de Barcelona que participen –Barcelona, Gavà, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Terrassa i Viladecans– tenen un pla director de cooperació amb enfocament basat en Drets Humans. Això vol dir que les activitats i programes segueixen un pla estratègic, en general dissenyat a tres o quatre anys, l'eix d'acció del qual busca incidir en les dinàmiques estructurals que afecten el ple gaudi dels Drets Humans. Nàpols i Pàdua, per la seva banda, tenen un pla d'actuació específic de Pau i Drets Humans previst dins de les corresponents direccions de cooperació.

El pla director de cooperació 2018 - 2021 de l'ajuntament de Barcelona, i altres com el de Sant Boi de Llobregat, són un exemple interessant perquè inclouen el concepte de justícia global que sens dubte representa un gir de 180° al que tradicionalment es coneix com a cooperació per al desenvolupament. Per exemple, en els últims anys s'ha constatat que una de les causes més rellevants en les violacions als Drets Humans a comunitats rurals de països rics en recursos naturals i terres són les intervencions basades en el tradicional concepte de desenvolupament.

“La justícia global planteja un marc d'anàlisi més ampli i complet que aquell que se centra en la dicotomia nord-sud i en la linealitat en el desenvolupament. Ressalta les creixents interconnexions globals i, per tant, les interferències que les accions produeixen sobre altres pobles i territoris. Accions que deriven d'una manera de producció, distribució, consum i intercanvi que sovint vulnera aquestes comunitats. Posa l'accent en els elements estructurals que generen injustícies i promou la transformació de les relacions de poder que potencien les desigualtats. Així mateix, proposa un cosmopolitisme dels Drets Humans, sota l'assumpció que totes i tots tenim responsabilitats i obligacions respecte de les injustícies que pateixen els “altres”, independentment del lloc on es produeixin”.

(Ajuntament de Barcelona. Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional, 2018:19)

De la mateixa manera, tot i que Fidenza, Narni i Westerlo no compten amb una partida pressupostària específica per a cooperació internacional o el seu pressupost és baix, aquests ajuntaments, al costat d'organitzacions locals de base i organitzacions internacionals com

Amnistia Internacional, des de fa més d'una dècada s'han compromès a acompanyar comunitats víctimes de violacions sistemàtiques als Drets Humans a Colòmbia. Precisament aquests tres municipis tenen una relació històrica i exemplar d'acompanyament polític a la Comunitat de Pau de San José de Apartadó a Colòmbia, a la qual se sumen Nijlen, Schilde, Laakdal i Rivas Vaciamadrid.

PARLEN ELS EXPERTS

Hi ha diversos tipus de registres i accions. Els que tenen a veure amb la societat civil, i en el concepte més ampli de moviments socials, han de ser consensuats i construïts al costat d'organitzacions locals d'aquests països o que treballen amb aquests països per no repetir models colonials. El treball de reconeixement de socis del mateix nivell és clau també, perquè nosaltres podem aprendre molt del que estan fent allà en defensa dels Drets Humans.

Francesco Martone

En aquesta línia es constata que els agermanaments són un mitjà ideal per brindar suport polític i protecció a pobles que pateixen greus violacions als seus drets i propiciar l'acostament entre les comunitats d'un lloc i un altre. És el cas també d'ajuntaments com els de Gavà, Sant Cugat del Vallès, Terrassa, Viladecans i altres, que han establert relacions estretes amb les *daïres* dels campaments de refugiats sahrauís i/o amb el poble dels Territoris Ocupats de Palestina.

Pel que fa a activitats de sensibilització, val la pena ressaltar el projecte **Ciutats Defensores dels Drets Humans** en el qual participen Gavà, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Terrassa i Viladecans, al costat d'altres ajuntaments de Catalunya, que serveix d'altaveu de la feina que realitzen persones defensores dels Drets Humans a diferents països del món. A través dels seus testimonis, es pretén conscienciar la ciutadania sobre la necessitat d'integrar la defensa dels Drets Humans a la quotidianitat del dia a dia.

Així mateix, s'han identificat diferents i originals iniciatives de formació i sensibilització de diversos tipus: mostres de cinema, exposicions, concursos, fòrums, jornades, premis i aplicacions tecnològiques per al foment dels Drets Humans des dels ajuntaments. Igualment, s'han registrat accions de diplomàcia ciutadana com cartes a autoritats, comunicats públics o declaracions institucionals que serveixen de pressió en alguns contextos per contenir greus violacions als Drets Humans a comunitats invisibilitzades històricament.

PARLEN ELS EXPERTS

És important entrar en comunicació amb els respectius consolats, plantejar-los la situació que s'està observant des d'aquí perquè aquest consolat sí o sí, un cop s'entrevisti amb qualsevol autoritat, hagi de reportar-la al govern del seu país. Aquest tipus d'accions que són de baix impacte, de vegades, poden tenir un impacte major internament, perquè s'està comunicant que hi ha una atenció directa sobre la situació.

Karlos Castilla

Les experiències identificades s'han classificat en quatre àmbits d'acció, els quals no són absoluts i, en alguns casos, se superposen. No obstant això, per donar una coherència i organització a les accions s'han classificat en accions de Cooperació, Educació i/o Sensibilització, Diplomàcia Ciutadana i Polítiques Públiques. Així mateix, amb l'ànim de facilitar la lectura, les iniciatives s'han definit en categories generals que donen compte de l'essència o esperit inicial de l'activitat, programa o acció. Dins de cada categoria es presentaran exemples específics que es realitzen en els diferents ajuntaments, incloent-ne els respectius enllaços en els casos en què sigui possible.

La voluntat política, el compromís i la convicció sobre la necessitat de posar en primera línia la defensa de la dignitat humana són elements fonamentals per a la promoció i defensa internacional dels Drets Humans des dels governs locals .

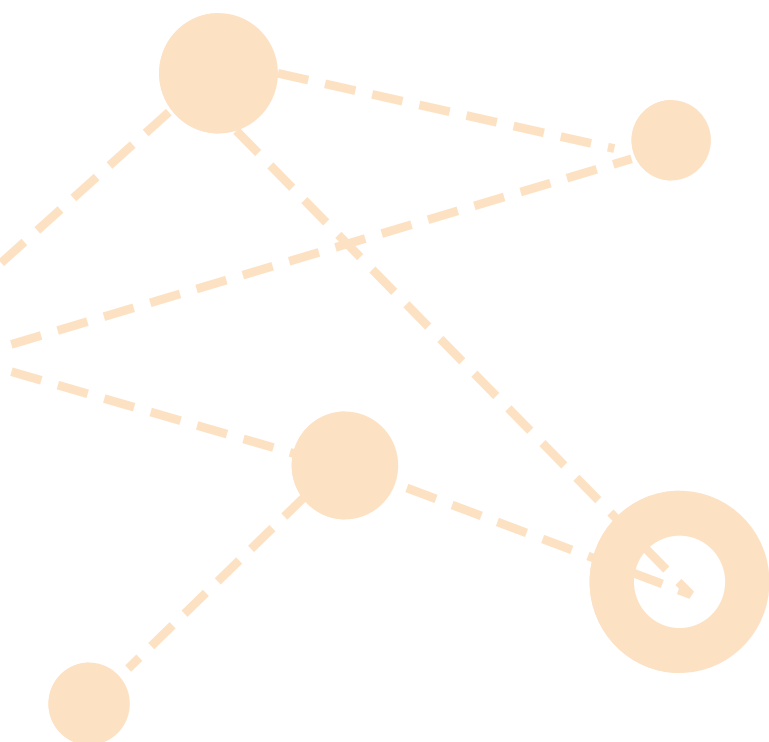
Les accions seleccionades i les experiències presentades a continuació són una guia que pot servir perquè altres ens locals se'n puguin valer, amb les degudes adaptacions.

PARLEN LES EXPERTES

L'autoritat local, una alcaldia, sempre serà una font fiable d'informació. Si una denúncia, una sol·licitud de suport o una acció urgent transmesa des d'un funcionari local es transmet a una altra institució del mateix país, es rep molt millor, fins i tot, que moltes informacions que arriben de fonts de la societat civil, perquè hi ha una legitimitat darrere d'aquestes persones, d'aquestes institucions i de la informació que ells manegen.

Ana María Rodríguez

Taula 3. Bones pràctiques de promoció i protecció internacional dels Drets Humans des dels governs locals

COOPERACIÓ	EDUCACIÓ I/O SENSIBILITZACIÓ	DIPLOMÀCIA CIUDADANA	POLÍTIQUES PÚBLIQUES
Pla director de cooperació amb enfocament basat en Drets Humans	Convenis de col·laboració i definició de bases específiques de subvencions per a finançament de projectes d'educació i sensibilització amb enfocament en Drets Humans	Declaracions institucionals	Protecció dels Drets Humans a la contractació, licitació i compra pública
Cooperació bilateral directa	Jornades de sensibilització	Acompanyament polític a comunitats víctimes de violació dels Drets Humans	
Cooperació indirecta i/o descentralitzada	Sensibilització i formació en els centres educatius a estudiants i professorat en Drets Humans, pau i no-violència	Concessió de ciutadanes honoràries	
Iniciativa d'altres actors	Visibilització de persones defensores dels Drets Humans i els seus contextos	Interacció amb les ambaixades del mateix país en països tercers o amb altres autoritats a l'àmbit estatal o de la Unió Europea	
Agermanaments		Visibilització de les víctimes i alertes davant de les agressions o greus violacions als Drets Humans en els mitjans oficials o en les xarxes de figures de rellevància dels governs locals (Twitter, Facebook, pàgina web)	
Programes de protecció i acollida de persones defensores en risc			
Acollida a persones refugiades			
	Festivals i/o mostres de cinema, exposicions i concursos	Cartes a autoritats i/o comunicats públics	
	Formació transversal a personal dels ajuntaments	Trobades i escolta a persones defensores dels Drets Humans i/o víctimes d'altres països	
	Premis	Missions en terreny	

Bones pràctiques de Cooperació Internacional

Pla director de cooperació amb enfocament basat en Drets Humans

Són documents de planificació basats en les normes internacionals de Drets Humans que inclouen les accions de cooperació a mitjà plaç i la manera de realitzar-les. Des del punt de vista operacional està orientat a realitzar accions de cooperació tenint com a eix la promoció i la protecció dels Drets Humans des del reconeixement de titulars de drets, titulars de deures i titulars de responsabilitats. És a dir, "estan ancorats en un sistema de drets i dels corresponents deures establert pel dret internacional" (OACNUDH, 2006:15). En els plans directors s'hi inclouen objectius de l'acció de cooperació, les línies estratègiques d'actuacions, prioritats, instruments i altres continguts útils per orientar les intervencions.

Exemples:

Pla Director de **Cooperació per a la Justícia Global** de Barcelona 2018-2021

Pla Director de **Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans** de Sant Cugat del Vallès 2017-2021

Pla Director de **Cooperació al Desenvolupament** Terrassa 2014-2020

Cooperació bilateral directa

Dins d'aquest tipus de cooperació ressalten les relacions d'ajuntament a ajuntament en territoris o poblacions que pateixen sistemàtiques violacions als Drets Humans, com ara Palestina, la col·laboració tècnica amb campaments sahrauís o amb altres realitats. Implica, a més, intercanvi de coneixement a través del personal tècnic de tots dos governs locals.

Exemples:

Cooperació tècnica de Barcelona en matèria de gestió de les aigües a **la Franja de Gaza** i altres accions

Cooperació indirecta i/o descentralitzada

La cooperació descentralitzada, en el sentit clàssic del concepte, és la que realitzen governs locals, regionals i altres tipus d'instàncies diferents d'organismes de l'estat central. També es defineix com la cooperació internacional que realitzen tota mena d'organització, siguin públiques, organitzacions no governamentals i actors privats. La cooperació indirecta és la que fan els governs locals a través de convocatòries o finançament de projectes portats a terme, sobretot, per les ONG o organitzacions de la societat civil. En aquesta categoria hi ha molts projectes i molt diversos.

En aquestes categories s'observa la importància que alguns ajuntaments donen a la inclusió de línies de subvencions, clàusules o modalitats de projectes dirigits a la promoció d'una cultura de pau i dels Drets Humans i/o impactar estructuralment sobre les causes que generen les violacions als drets.

Exemples:

Convocatòria de subvencions 2019 de l'Ajuntament de Barcelona de projectes de cooperació:

- Projectes per a la Justícia Global
- Projectes d'assistència i protecció a la frontera i promoció del dret a migrar

- Projectes que promoguin la justícia de gènere
- Projectes per a la Justícia Global que promoguin l'acompanyament internacional i la protecció de persones defensores de Drets Humans
- Intervencions en crisis de llarga durada

Joves de Rivas Vaciamadrid resisteixen amb Palestina

Subvencions per a projectes de Solidaritat i Cooperació Internacional 2019 a Terrassa

Iniciativa d'altres actors

Projectes realitzats conjuntament amb altres ajuntaments i/o entitats supramunicipals, un model de cooperació entre socis territorials. Es pot realitzar també a partir de la participació en xarxes que promouen el compromís dels ajuntaments i altres governs locals amb la pau, els Drets Humans i la cooperació internacional.

Exemples:

Projecte JUSUR d'igualtat d'oportunitats en el cicle de la vida de la dona, a la regió de Marràqueix, promogut per la xarxa de municipis del Baix Llobregat de la qual en formen part els ajuntaments d'Esplugues, **Gavà**, Sant Joan Despí, Sant Vicenç dels Horts i **Viladecans** i amb el suport econòmic de la Diputació de Barcelona.

"Municipi sense fronteres" promogut per l'Associació Nacional d'Ajuntaments d'Itàlia que té com a finalitat augmentar la capacitat de gestió dels municipis a través de la promoció d'accions d'ajuda i suport mutu entre els ajuntaments. Dins del programa es ressalta **el suport als municipis kurds a Síria i l'Iraq**.

Narni i Pàdua formen part de la **Coordinació d'ens locals per la pau i els Drets Humans** que promou el compromís dels ajuntaments, províncies i regions italianes per la pau, els Drets Humans i la cooperació internacional.

Famílies de **Gavà**, **Sant Cugat**, **Terrassa** y **Barcelona** participen del programa **Vacances en Pau** a través de les associacions solidàries amb el poble sahrauí ubicades en els respectius territoris.

Terrassa participa en el **Projecte de reforç de les competències de la Federació de Municipis Al Sahl (Bekaa-Liban)** en el context de la crisi dels refugiats de Síria finançat per la Diputació de Barcelona.

Agermanaments

Són actes simbòlics amb efectes pràctics mitjançant els quals s'estableixen llaços d'amistat i relacions fraternals entre pobles, comunitats i ajuntaments per a promoure programes d'intercanvi, suport solidari i acompanyament polític. A partir dels agermanaments es realitzen una sèrie d'activitats de sensibilització i d'aproximació de les comunitats i ciutadanes d'un lloc i altre.

Exemples:

Sant Cugat del Vallès està agermanada amb l'Aargub, un barri d'un dels campaments de refugiats sahrauís que hi ha a Algèria. D'aquest agermanament, entre altres accions, es destaca **el funcionament d'un pis a Sant Cugat per a nens/es sahrauís malalts/es que no poden accedir a tractaments mèdics al seu territori**.

Sant Boi de Llobregat agermanada amb San Miguelito (Nicaragua)

Narni, Westerlo, Nijlen, Shilde, Laakdal estan agermanades amb la Comunitat de Pau de San José de Apartadó a Colòmbia. En aquest cas concret, els agermanaments s'han convertit en un mitjà important per a sostenir i caminar al costat de la Comunitat de Pau en el seu procés de defensa del territori i la vida. S'han consolidat relacions entre iguals que superen la relació Nord-Sud.

A part de finançar projectes productius i d'educació com a part de l'agermanament, **Westerlo** ha creat **un monument en homenatge a la Comunitat de Pau de San José de Apartadó** al parc municipal on està ubicat el mateix ajuntament.

Programes de protecció i acollida temporal d'activistes i persones defensores de Drets Humans en risc

Són iniciatives impulsades per organitzacions no governamentals al costat de governs regionals i locals per permetre'ls que activistes, membres de comunitats víctimes de violacions o líders socials la vida dels quals està en risc, puguin sortir dels seus contextos durant un temps. Tenen com a objectiu donar un respir a les persones defensores i potenciar les seves habilitats personals i professionals. Durant l'estada fora del país, realitzen activitats de sensibilització per donar a conèixer la realitat i les circumstàncies a què s'enfronten, i també accions de lobby per reforçar el suport institucional i la pressió enfront de les autoritats del seu país. En altres països, com per exemple Itàlia, es coneix com a Shelter Cities o "ciutats refugi". Cal no confondre-les amb el programa d'acollida a persones refugiades de molts ajuntaments de Catalunya, que es denomina igual.

Exemples:

Programa català per a la protecció de persones defensores dels Drets Humans en col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Cugat

Programa municipal "Barcelona protegeix periodistes de Mèxic"

L'Ajuntament de Trento aprova oferir protecció als qui defensen els DDHH al món

Programes d'acollida a les persones refugiades que fugen de la guerra

Plans d'adequació de serveis a la ciutat per acollir, assistir i atendre dignament a les persones que fugen de llocs de guerra i conflicte armat. També inclouen diferents iniciatives de sensibilització per involucrar la ciutadania local. Molts ajuntaments han organitzat comissions operatives o grups de coordinació entre entitats i ciutadania per treballar conjuntament en els dispositius d'acollida. En aquests programes s'inclouen també projectes de suport a estudiants que han hagut de deixar els seus països per continuar amb el seu procés formatiu a la universitat i de suport a la inserció laboral en les seves noves destinacions.

Exemples:

Barcelona ciutat refugi

Gavà amb les persones refugiades

Sant Boi ciutat refugi

Sant Cugat ciutat d'acollida

Terrassa Refugi

Viladecans se suma al Programa de suport a persones refugiades de la Universitat de Barcelona

Conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i la Universitat de Barcelona per posar en marxa un curs de preparació als estudis de grau **dirigit a persones que provenen de zones en conflicte**

Projecte Rondine (oreneta): servei d'acollida i integració per als sol·licitants i titulars de protecció internacional a Pàdua

Finestreta Rar: Servei de l'Ajuntament de Pàdua per a sol·licitants d'asil i refugiats

Bones pràctiques d'educació i/o sensibilització

Convenis de col·laboració i/o inclusió de línies de subvencions, clàusules o modalitats de projectes d'educació i sensibilització amb enfocament en Drets Humans

Els convenis són acords formals entre els ajuntaments i organitzacions, alguns amb un pressupost establert, per a l'execució d'accions conjuntes.

La inclusió de línies de subvencions, clàusules o modalitats per finançar els projectes orienten el camp d'acció, els objectius i els resultats que s'esperen de les intervencions i responen als objectius estratègics marcats en els plans directors o a les polítiques de cooperació.

Exemples:

Conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) per al projecte "Estratègies de memòria, veritat i reconciliació de dones colombianes a l'exterior".

Convocatòria 2019 per a subvencions a les entitats dedicades a l'àmbit de l'educació per a la justícia global a Barcelona

Conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Pàdua i el Centre de Drets Humans "Antonio Papisca" de la Universitat de Pàdua per a la realització d'activitats informatives, formatives, de documentació, d'investigació en matèria de Drets Humans, pau, cooperació internacional, diàleg intercultural, ciutadania plural i inclusiva i diplomàcia de la ciutat.

Subvencions de l'Ajuntament de Terrassa per a accions de sensibilització ciutadana

Promoció d'accions per a la lluita contra l'homofòbia, la lesbofòbia, la transfòbia i la bifòbia, especialment aquelles que es corresponen amb els eixos del Pacte DASIG a l'Ajuntament de Terrassa.

Jornades de sensibilització

Activitats d'informació i conscienciació sobre situacions d'injustícia, violacions dels Drets Humans, abusos de poder i/o, per contra, activitats sobre experiències de resistència i processos de transformació social des de la base. Aquestes iniciatives condueixen a una reflexió sobre el paper de cada persona i de la societat per a la transformació de la realitat per un món més amable i sense violència per a totes les persones que l'habiten.

Exemples:

Sensibilització de la societat civil cap a accions de prevenció i reducció de les diverses formes d'exclusió social vinculades al món carcerari a Nàpols

Activitats de sensibilització ciutadana a Terrassa

Sant Boi celebra el dia Internacional contra les Desaparicions forçoses i el Dia Internacional de la Pau

Altres commemoracions de rellevància a Terrassa

Appace Padova: l'App que guia recorreguts de pau i no-violència per Pàdua

"Un lloc per a ser": una setmana de trobades, mostres i històries per a una Comunitat que mira al futur a Fidenza

Caminar i menjar per Schilde a través del món: una mostra per conscienciar sobre els objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

Barrejant: fira de la solidaritat a Sant Boi de Llobregat

Sensibilització i formació en els centres educatius a estudiants i professorat en Drets Humans, pau i no-violència

Programes i activitats lúdiques i/o formatives adreçades a la comunitat educativa dels diferents ajuntaments per tal de crear una actitud compromesa amb els Drets Humans.

Exemples:

Concurs a Pàdua "Jo, ciutadà global. Del meu barri als drets proclamats per l'ONU": l'objectiu és difondre la cultura dels Drets Humans i la responsabilitat de cada persona, també dels més joves, de promoure els drets a partir del seu propi context i del seu propi barri.

Programa d'activitats de sensibilització als centres educatius de Viladecans

Programa contra la discriminació, el feixisme i el totalitarisme a Gavà

Escriu-los-hi el divendres: un programa proposat per Amnistia Internacional en el qual un divendres a l'any estudiants de les escoles de Westerlo, Schilde, Nijlen i Laakdal escriuen una carta als activistes i defensors dels Drets Humans.

Projecte "Pàdua, ciutat de la pau i dels Drets Humans": una proposta de trobades entre la comunitat educativa i les associacions del territori compromeses amb els Drets Humans, la no-violència i la pau.

Teixint xarxes: programa d'Educació per al desenvolupament de Cultura de Pau per a estudiants de 3r d'ESO promogut per la Universitat Internacional de la Pau i que porten a terme les escoles de Sant Cugat.

Seguim sent humans: trobades de sensibilització a les escoles de Fidenza per fer sentir la veu silenciada de les comunitats.

Visibilització de persones defensores dels Drets Humans i els seus contextos

Activitats i campanyes que donen a conèixer entre la ciutadania local realitats de països on es violen els Drets Humans sistemàticament –que són silenciades i invisibilitzades pels mitjans de comunicació i poders institucionals–, i la feina que fan les comunitats i persones que defensen els Drets Humans.

S'inclouen també activitats puntuals organitzades pels ajuntaments i associacions locals, aprofitant les gires i visites de persones membres de comunitats d'altres països a les que s'acompanya en el seu procés de defensa de la vida, els drets i el territori.

Exemples:

Ciutats Defensores de Drets Humans: programa emblemàtic a Catalunya impulsat per diferents institucions i ajuntaments. Consisteix a convidar a un grup de persones que defensen els Drets Humans en diferents llocs del món perquè comparteixin les seves experiències en conferències, reunions, activitats en centres educatius, organismes oficials i mitjans de comunicació. Se'n realitzen dues edicions, una a la primavera i una altra a la tardor.

Trobades i conferències:

- “Amb el Kurdistan al cor” a Fidenza
- “Colòmbia: el procés de pau des dels ulls de les víctimes” a Sant Cugat
- “Per la libertat de Nasrin Sotoudeh” (Iran) a Pàdua
- Lliurament del segell de la ciutat a les filles de Berta Càceres (Hondures) en Pàdua
- Coordinador del Consell comunitari de la Comunitat d'Autodeterminació, Vida i Dignitat (Chocó, Colòmbia) hoste d'honor a Narni

Festivals i/o mostres de cinema, exposicions i concursos

Activitats culturals, projeccions de pel·lícules, fotografies i esdeveniments que informen i denuncien sobre situacions i casos concrets de violacions amb les quals es pretén involucrar la ciutadania en l'actualitat internacional dels Drets Humans.

Exemples:

Gavàmon: Mostra de Cinema i Drets Humans i concurs de fotografia a Gavà

Mostra de cinema Salut, drets, acció: compta amb el suport d'Agència Catalana de Cooperació, Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona

Festival de Cinema i Drets Humans de Barcelona: festival de cinema independent que compta amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Agència Catalana de Cooperació i Desenvolupament, entre altres entitats.

Colòmbia, el llarg camí cap a la pau: exposicions, cinefòrum i conferències a Terrassa

Formació transversal al personal dels ajuntaments

Programes formatius sobre el dret internacional dels Drets Humans, l'obligació dels organismes estatals de garantir-los i altres programes específics per prevenir la discriminació i altres actuacions contràries al que estipula el marc internacional dels Drets Humans.

Exemples:

Introducció als Drets Humans a l'Ajuntament de Terrassa

Escola per defensar els Drets Humans a la ciutat

Formació en Drets i Diversitat a l'Ajuntament de Barcelona

Premis i reconeixements a víctimes i/o persones defensores dels Drets Humans

Reconeixements a persones que defensen els Drets Humans per a legitimar la seva obstinació i posar a l'agenda mediàtica el treball que realitzen i les situacions que denuncien.

Exemples:

Premi Pimentel Fonseca a Nàpols

Bones pràctiques de diplomàcia ciutadana

Declaracions institucionals

Posicionaments extraordinaris dels consells municipals o òrgans col·legials d'altres governs davant d'un assumpte en particular. En les declaracions institucionals es posa de manifest el pronunciament col·lectiu davant d'una situació o esdeveniment específic. Representen accions simbòliques que pretenen transmetre valors o reflexions ètiques davant algun fet, més que no pas contenir efectes jurídics.

Exemples:

Declaració institucional de l'Ajuntament de Rivas Vaciamadrid en el XX aniversari de la Comunitat de Pau de San José de Apartadó (Colòmbia)

Declaració institucional de l'Ajuntament de Barcelona en suport a les defensores dels Drets Humans a Mesoamèrica

L'Ajuntament de Barcelona crida al diàleg a Bolívia i condemna el cop d'Estat

Moció institucional de Sant Cugat en suport a l'acollida de la població refugiada víctima dels conflictes armats a la Mediterrània

Acompanyament polític a comunitats víctimes de violació dels Drets Humans

És un tipus de cooperació entre pobles basat en el suport polític a comunitats concretes que pateixen sistemàtiques violacions als Drets Humans i que han emprès processos de defensa del territori i de la vida. És una relació sostinguda en els anys i que es val de la coordinació d'accions entre les organitzacions de la societat civil i els ajuntaments que brinden suport institucional en accions d'incidència davant autoritats europees i també del territori en el qual es verifiquen les violacions. És un tipus de relació que va més enllà de l'ajuda material i es converteix en un caminar conjunt entre comunitats de diferents països i organitzacions i governs locals europeus per tal de revertir les situacions d'injustícia que els uneix.

Exemples:

Rivas Vaciamadrid, amb les comunitats de pau de Colòmbia

Pacte de l'Ajuntament de Pàdua en suport al poble Sahrauí confinat en els campaments de Tindouf a Algèria

Xarxa Flamenca de Solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José de Apartadó: Federació de parròquies de Herselt, Hulshout i Westerlo; municipis de Westerlo, Herselt, Laakdal, Nijlen i Schilde i amb la província d'Anvers.

Xarxa Italiana de solidaritat amb les comunitats de pau colombianes: iniciada el 2003 per impuls de l'Ajuntament de Narni, altres ens locals i organitzacions de la societat civil italianes compromeses amb comunitats en procés de resistència civil no-violenta a la guerra i al desplaçament forçat a Colòmbia.

Concessió de ciutadanes honoràries

Reconeixement simbòlic d'un ajuntament o estat en el qual es concedeix l'estatus de ciutadà/na del lloc a persones d'altres països o llocs vinculats a la ciutat pel seu compromís a favor de la comunitat i el món. És un acte en el qual es reconeix a la persona a qui se li adjudica com un veí o veïna del lloc. No té efectes jurídics, però políticament és molt important perquè estableix vincles de proximitat entre la persona a la qual se li concedeix i la ciutat. És un instrument nou de protecció de Drets Humans quan se'ls atorga a activistes i persones que tenen en risc la seva vida per la defensa dels Drets Humans.

Exemples:

Ciutadanes honoràries de Nàpols a:

- Abu Mazen, President Autoritat Palestina
- Aminattou Ali Ahmed Haidar, activista pels Drets Humans en els territoris ocupats del Sàhara
- Mohamed Ould M'Kheitir, jove enginyer condemnat a pena de mort a Mauritània per apostasia

L'Ajuntament de Fidenza lliura la ciutadania honorària a representant de la Comunitat de Pau de San José de Apartadó

Ajuntament de Narni concedeix la ciutadania honorària a la Comunitat de Pau de San José de Apartadó i al Pare Javier Giraldo (Colòmbia)

Interacció amb les ambaixades del mateix país a països tercers o amb altres autoritats a l'àmbit estatal o de la Unió Europea

Són accions d'incidència política per intervenir a favor de les comunitats que s'acompanyen, per tal de donar a conèixer fets concrets de greus violacions als Drets. En aquest conjunt també s'inclouen les accions amb incidència a l'àmbit estatal o amb parlamentaris/es del mateix grup polític a l'àmbit europeu.

Exemples:

Sol·licitud de l'Ajuntament de Nàpols al Govern italià, a la Unió Europea i l'ONU per actuar amb determinació i eficàcia a favor del poble palestí

L'ajuntament de Fidenza intervé amb l'Ambaixada italiana a Colòmbia a favor de la Comunitat de Pau de San José de Apartadó

Carta de l'Ajuntament de Barcelona al Consolat de Mèxic per assassinats de periodistes

L'Ajuntament de Barcelona qüestiona el nomenament del nou cònsol de Mèxic

Visibilització de les víctimes i alertes davant de les agressions o greus violacions als Drets Humans en els mitjans oficials o en les xarxes de figures de rellevància dels governs locals (Twitter, Facebook, pàgina web)

Accions de comunicació que, a més de donar a conèixer les violacions als Drets Humans de moltes poblacions gairebé en temps real, serveixen d'altaveu perquè les autoritats dels països en què succeeixen les agressions sàpiguen que se'ls està monitorant. Igualment són accions que legitimen la veu de les víctimes, les quals són en la majoria de les vegades desacreditades i desmentides per les mateixes autoritats dels seus mateixos estats.

Exemples:

Tuits del director de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona:

- Cada 5 dies un periodista és violentat a Hondures
- A Colòmbia, representant de @cdpsanjose, exemple de #resistencianoviolenta podria ser detingut

Cartes a autoritats i/o comunicats públics

Són comunicacions escrites davant de situacions d'extrema gravetat dirigides, ja sigui a organitzacions de tutela internacional dels Drets Humans, o davant les autoritats competents dels estats en on es verifiquen les violacions, com a mesura de protecció internacional. Es coneixen també com a accions urgents. Són un instrument que, si bé no canvia la dinàmica estructural de la situació de violència, serveixen en molts moments per advertir a les autoritats de l'estat en on es realitzen que la comunitat internacional està pendent de la situació.

Exemples:

Acció urgent Aliança per la Pau i Ajuntament de Westerlo: Militars retenen il·legalment a membre de la Comunitat de Pau a Colòmbia

Alcalde Massari escriu al Govern Colombià

Acció urgent a favor de la Comunitat de Pau de San José de Apartadó, signada per 9 ajuntaments europeus, representants polítics i moltes organitzacions

Trobades i escolta a persones defensores dels Drets Humans i/o víctimes d'altres països

Inclusió dins de les agendes d'activitats dels i les responsables polítics/es dels ajuntaments les visites i reunions amb activistes i persones amenaçades. Són espais per intercanviar experiències i perquè representants dels governs locals obtinguin informació de primera mà de realitats que solen ser ocultades o tergiversades pel discurs oficial, tant de tercers països com dels mateixos governs europeus. Serveix a més com a altaveu de les causes que s'estan defensant.

Exemples:

L'Ajuntament de Barcelona rep dones de Moçambic

Alcalde de Nàpols rep una delegació d'atletes de Palestina

Diputats regionals coneixen la 'realitat' paramilitar a Colòmbia

Camperols colombians presenten a Barcelona el seu cacau solidari

Missions en terreny

Viatges en què un grup de persones, tant dels governs locals com d'organitzacions de la societat civil, fan una agenda concreta d'entrevistes amb les autoritats, comunitats i col·lectius del país en qüestió per verificar directament l'estat de la situació, tenir contacte directe amb les persones que pateixen les violacions i realitzar accions d'incidència davant les autoritats corresponents.

La presència de persones internacionals amb càrrecs polítics rellevants en les comunitats perseguides i els informes que elles mateixes deriven són eines importants de legitimació de les reivindicacions de les comunitats i les seves denúncies.

Exemples:

Representants de l'Ajuntament de Barcelona comparteixen delegació amb altres càrrecs públics de l'estat per reforçar llaços de solidaritat amb el poble palestí.

Barcelona torna a Colòmbia i reforça el seu compromís amb la pau davant d'una situació general de repunt de la violència.

Una delegació de Rivas viatja a la comunitat camperola, referent de pau enmig del conflicte colombià, que celebra el seu 20è aniversari.

Missió de Pau per Consignar el pacte d'Amistat i la carta de l'Alcalde de Fidenza als administradors de Kobani i Silvan a Kurdistan.

Representants de Westerlo, Nijlen i Narni participen en la 10a missió internacional de suport a les comunitats de pau i en resistència civil colombianes.

Bones pràctiques en polítiques públiques

Protecció dels Drets Humans a la contractació, licitació i compra pública

Definició de polítiques locals dirigides a establir condicions de garantia i respecte dels Drets Humans de les empreses concursants o contractistes, tant a l'àmbit local com a través de cadenes de subministrament transnacionals. Inclusió de clàusules de garantia de respecte dels Drets Humans en els procediments de contractació pública o campanyes de compra pública responsable. Diverses entitats de Catalunya, entre les quals s'hi troba l'Ajuntament de Barcelona, han donat suport a l'elaboració d'una guia de protecció i promoció dels Drets Humans a la compra pública, sobre la qual ja s'ha fet referència anteriorment.

Exemples:

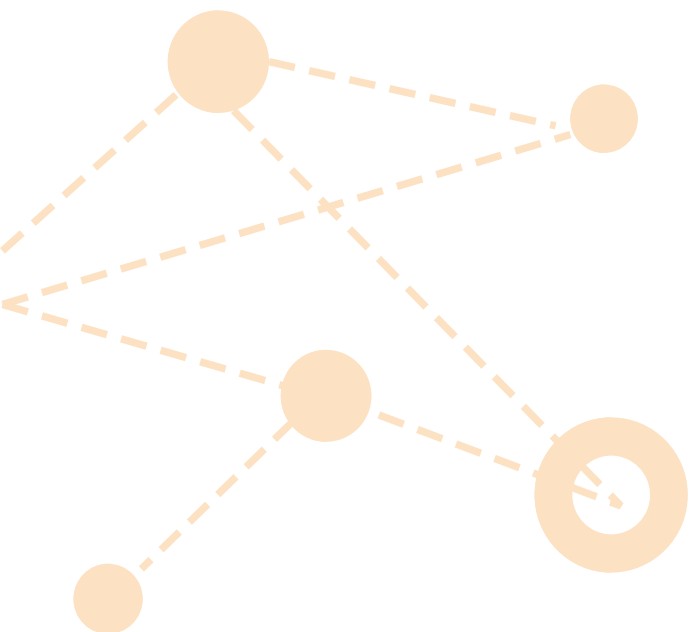
Aprovat a Barcelona el decret per una contractació pública més sostenible.

Banc de recursos i bones pràctiques en la compra pública responsable de la Xarxa de municipis per l'economia social i solidària.

Formacions tècniques per a treballadors de l'administració per aplicar les mesures de la guia pública de contractació a Terrassa, Sant Boi, Viladecans i Gavà.

Les experiències ressenyades en aquest capítol són només una mostra de tot el que poden fer els governs locals en matèria de protecció internacional dels Drets Humans. Només cal que les persones que ocupen càrrecs de decisió siguin conscients de la seva responsabilitat a l'hora de facilitar-les i implementar-les. La ciutadania, ara, exigeix dels seus representants públics una actitud més conseqüent i proactiva en aquests temps tan convulsos en què les garanties dels Drets Humans depenen del compromís personal i institucional per defensar-los.

S'espera que aquesta selecció de bones pràctiques de promoció i protecció internacional dels Drets Humans serveixi de guia i inspiració per a ser adaptades per altres ajuntaments d'acord amb els diferents contextos i necessitats de les comunitats, pobles, persones i països amb els quals es treballa.

Epíleg: Instrumentes de la doctrina internacional dels Drets Humans a tenir en compte

Dret internacional i voluntat política són dues cares de la mateixa moneda pel que fa a la tutela internacional dels Drets Humans. Les dues dimensions s'entrellacen i condueixen a la responsabilitat de protegir els Drets Humans internacionalment. La primera és l'obligatorietat derivada dels acords i tractats universals o regionals que vinculen els estats a garantir el respecte dels Drets Humans; la segona, és la voluntat que es requereix per part de cada govern per complir amb el fet acordat.

Com s'ha emfatitzat al llarg d'aquesta guia, **la protecció dels Drets Humans és una qüestió de responsabilitat política**. Entesa com **l'obligació de respondre davant de qualsevol acte que suposi una ofensa greu a la dignitat humana, amb la qual s'està amenaçant, no només un sector de la població, sinó a tota la humanitat**.

PARLEN ELS EXPERTS

El dret internacional és *expositum* i perquè és un dret positiu és vinculant per als estats que l'han ratificat. La violació dels principis i de les normes contingudes en el dret internacional dels Drets Humans constitueix una violació flagrant de l'ordre jurídic internacional. El problema que tenim avui és com fer complir la llei internacional, és a dir, el de la seva efectivitat.

Marco Mascia

Per això és primordial entendre a fons el marc normatiu derivat de **la Carta Internacional dels Drets Humans**, composta per la Declaració Universal dels Drets Humans, el Pacte Internacional sobre els Drets Civils i Polítics i el Pacte Internacional sobre els Drets Econòmics, Socials i Culturals amb els seus corresponents protocols. **Aquests documents han donat vida a l'actual sistema doctrinal internacional dels Drets Humans, del qual també es desprenen els diferents sistemes regionals**. Tots ells són documents d'obligada lectura i recordació que ens confronten amb realitats actuals que disten anys llum del que s'estipula en ells.

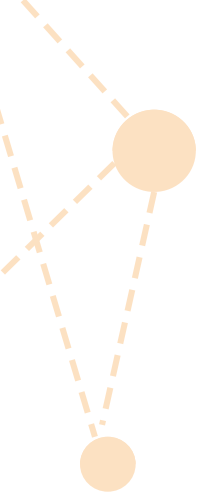
PARLEN ELS EXPERTS

Amb voluntat política, sigui a escala municipal, nacional i internacional, tot es mou o res es mou. El dret, a la fi, és una creació, en gran manera política, de relacions de poder. Si hi ha voluntat política, els temes avancen i si no n'hi ha, no avancen. Això és fonamental per fer canvis. Si des dels ajuntaments hi ha voluntat política, es pot incidir en altres llocs, generar voluntats o moure voluntats per transformar les situacions que tenim.

Karlos Castilla

De fet, si aquest engranatge normatiu internacional es complís per part dels titulars d'obligacions, segurament s'evitaria molt patiment humà causat per la violència i l'abús de poder d'aquells qui no respecten els límits mínims definits per garantir els drets de la gent.

És imprescindible el coneixement profund de la normativa internacional dels Drets Humans i dels sistemes de garantia per part d'aquells qui estan entestats en la protecció internacional dels Drets Humans des de l'esfera local.

Mecanismes de tutela internacional

L'Oficina de l'Alt Comissionat per als Drets Humans (OACNUDH) és la principal entitat de les Nacions Unides en l'àmbit dels Drets Humans, amb la qual es coordinen altres òrgans rellevants establerts des de la mateixa Carta de les Nacions Unides, cadascun amb les seves corresponents funcions i dinàmiques:

Els òrgans basats en la Carta de les Nacions Unides

- El Consell de Drets Humans
- Examen Periòdic Universal
- La Comissió de Drets Humans
- Els Procediments especials de la Comissió de Drets Humans
- Procediment de reclamació del Consell de Drets Humans

Font: OACNUDH

Entre tots aquests òrgans, en la present guia es destaca **l'Examen Periòdic Universal (EPU)** perquè és un instrument mitjançant el qual s'avalua la situació dels Drets Humans a cada país i serveix de recordatori als estats sobre la seva responsabilitat de respectar i garantir plenament els Drets Humans i les llibertats fonamentals. És un sistema de control entre parells: són els mateixos estats els que fan monitoratge entre si. Així mateix, també hi ha espai perquè les organitzacions de la societat civil puguin participar activament a través de la presentació d'informes paral·lels mitjançant **l'adequat procediment**.

PARLEN ELS EXPERTS

Quan es dirigeixen comunicats o denúncies davant els estats per les violacions als Drets Humans al seu territori, és important tenir en compte les recomanacions donades a aquest estat en el marc de l'EPU (Examen Periòdic Universal). Si el govern va acceptar aquestes recomanacions, el comunicat té més força perquè es posa de manifest que no només és greu per a l'organització o col·lectiu que es pronuncia, sinó que les Nacions Unides ja es van pronunciar al respecte i el mateix estat no se sent agredit.

Karlos Castilla

Un altre mecanisme important a tenir en compte és el dels **procediments especials**. Consisteix en equips de professionals independents o persones expertes en determinades matèries anomenades “relators especials”, la funció dels quals és supervisar i treballar sobre matèries o països específics: realitzen *visites in loco*, criden l’**atenció als estats** i altres titulars d’obligacions relacionats amb denúncies de violacions o abusos en l’àmbit de les seves competències i contribueixen a elaborar normatives internacionals, entre moltes altres tasques definides en les resolucions per a les quals van ser nomenats.

D'altra banda, es crida l’atenció sobre **els òrgans creats en virtut dels tractats internacionals de Drets Humans**, els quals tenen la competència de supervisar l’aplicació dels corresponents pactes, rebre i analitzar els informes que els respectius estats presenten en el marc del compliment dels tractats i elaborar les així denominades “Observacions generals”, que consisteixen en la interpretació jurídica de les normes dels respectius tractats sota la seva custòdia. En el gràfic de final de pàgina s’inclouen aquests òrgans al costat dels tractats i protocols corresponents.

Els òrgans de tractats

- Comitè de Drets Humans (CCPR)
- Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals (CESCR)
- Comitè per a l’Eliminació de la Discriminació Racial (CERD)
- Comitè per a l’Eliminació de la Discriminació contra la Dona (CEDAW)
- Comitè contra la Tortura (CAT)
- Subcomitè per a la Prevenció de la Tortura (SPT)
- Comitè dels Drets de l’Infant (CRC)
- Comitè per a la Protecció dels Drets de tots els Treballadors Migratoris i dels seus Familiars (CMW)
- Comitè sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (CRPD)
- Comitè contra les Desaparicions Forçades (CED)

Font: OACNUDH

També a escala regional es compta amb sistemes jurisdiccionals de protecció de Drets Humans i els seus corresponents acords: la Convenció Europea dels Drets Humans es va adoptar l’any 1950, la Convenció Interamericana l’any 1969, la Carta Africana dels Drets Humans i dels pobles l’any 1981 i, finalment, l’any 2008, es va adoptar la Carta Àrab dels Drets Humans.

PARLEN ELS EXPERTS

Hi ha procediments per accedir a l’Oficina de l’Alta Comissionada de Drets Humans de l’ONU o als mecanismes regionals com els de l’OEA que ja tenen un enfocament sobre defensors. El punt és saber què es busca. En alguns casos aquests organismes intervenen quan l’atac ja s’ha produït. **El problema fonamental és desenvolupar mesures de prevenció col·lectives dels atacs, perquè normalment s’intervé en casos específics, però gairebé mai s’aprofundeix i intervé en les causes fonamentals dels atacs.**

Francesco Martone

Un document clau

La Declaració sobre el dret i el deure dels individus, els grups i les institucions de promoure i protegir els Drets Humans i les llibertats fonamentals, més coneguda com la Declaració dels defensors de Drets Humans, adoptada per Resolució a l'Assemblea General de les Nacions Unides l'any 1998, és un document base que reconfirma el dret inalienable de cada persona a defensar els Drets Humans i subratlla l'obligació que tenen, al seu torn, totes les institucions i organitzacions de promoure i lluitar pacíficament per la protecció i realització dels Drets Humans i les llibertats fonamentals a escala nacional i internacional (Resolució A/RES/53/144 del 8 de març de 1999 de la Assemblea General de les Nacions Unides).

Article 18

1. Tota persona té deures respecte de la comunitat i dins d'ella, ja que només en ella pot desenvolupar lliure i plenament la seva personalitat.

2. Als individus, els grups, les institucions i les organitzacions no governamentals els correspon una important funció i una responsabilitat en la protecció de la democràcia, la promoció dels Drets Humans i les llibertats fonamentals i la contribució al foment i progrés de les societats, institucions i processos democràtics.

3. Anàlogament, els correspon l'important paper i responsabilitat de contribuir, com sigui pertinent, a la promoció del dret de tota persona a un ordre social i internacional en què els drets i llibertats enunciats en la Declaració Universal de Drets Humans i altres instruments de Drets Humans puguin tenir una aplicació plena.

Aquesta Declaració, a més dels altres instruments ja esmentats, legitimen als governs locals en la seva voluntat i "obligació" de protegir els Drets Humans internacionalment. Tot i no ser vinculants, formalment pels estats, tenen força ètica i jurídica derivada del dret consuetudinari i dels valors que es contenen en elles, tal com ja es va explicar en el capítol segon.

"En un moment en què els drets humans estan sotmesos a greus tensions, és fonamental comptar amb la perspectiva clarivent dels factors de govern que estan més propers a la gent".

Kate Gilmore - Alta Comissionada adjunta de les Nacions Unides per als Drets Humans¹¹

Per concloure, es presenta aquí un gràfic molt esquemàtic en què es pot visualitzar l'entramat normatiu amb els principals convenis i tractats en matèria de promoció, protecció i garantia dels Drets Humans, els corresponents protocols facultatius i els òrgans creats per al seu seguiment. Són instruments a tenir en compte per fer-los valer, respectar i aplicar a tots els estats que els han ratificat.

¹¹ En OACNUDH. (2019). Los gobiernos locales se unen para defender y promover los derechos humanos. 9 de juliol de 2019. Recuperat de: <https://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/LocalGovernmentsForHR.aspx> [30/07/2019]

Figura 4: Instruments de protecció i garantia dels Drets Humans

Figura copiada i adaptada de "El comienzo es siempre hoy. Incorporando el Enfoque basado en Derechos Humanos a la Educación para el Desarrollo", per, De Blas, García A. 2012, España: Red EnDerechos, p.25 .

Apèndix

Greus crims contra la humanitat segons l'Estatut de Roma

Classificació dels actes que per la seva crueltat són definits com a crims contra la humanitat, d'acord amb l'Estatut de Roma.

Tenint en compte l'abast de la present guia, a la tercera columna, crims de guerra, només s'especificaran els relacionats amb conflictes armats interns, vist que en cas de conflictes bèl·lics d'índole internacional superen l'àmbit del que es proposa en aquest manual.

Genocidi	Qualsevol dels següents actes perpetrats amb la intenció de destruir totalment o parcialment a un grup nacional, ètnic, racial o religió com a tal.	<ul style="list-style-type: none"> • Matança de membres del grup. • Lesió greu a la integritat física o mental dels membres del grup. • Submissió intencional del grup a condicions d'existència que hagin d'implicar la seva destrucció física, total o parcial. • Mesures destinades a impedir naixements en el si del grup. • Trasllat per la força de nens del grup a un altre grup.
Crim de lesa humanitat	Qualsevol dels següents actes realitzat com a part d'un atac generalitzat o sistemàtic contra una població civil i amb coneixement d'aquest atac.¹²	<ul style="list-style-type: none"> • Assassinat • Extermini • Esclavitud • Deportació o trasllat forçós de població • Empresonament o altra privació greu de la llibertat física en violació de normes fonamentals de dret internacional. • Tortura • Violació, esclavitud sexual, prostitució forçada, embaràs forçat, esterilització forçada o qualsevol altra forma de violència sexual de gravetat comparable. • Persecució d'un grup o col·lectivitat amb identitat pròpia fundada en motius polítics, racials, nacionals, ètnics, culturals i religiosos. • Desaparició forçada de persones • El crim d'apartheid • Altres actes inhumans de caràcter similar que causin intencionadament grans sofriments o atemptin greument contra la integritat física o la salut mental o física.

12 En l'article 7è de l'Estatut de Roma es defineix "atac contra una població civil" com la línia de conducta que implica la comissió múltiple d'actes contra una població civil, de conformitat amb la política d'un estat o d'una organització de cometre aquest atac o per promoure aquesta política.

Qualsevol dels següents actes comesos contra persones que no participin directament en les hostilitats.¹⁴

- Els atemptats contra la vida i la integritat corporal, especialment l'homicidi en totes les seves formes, les mutilacions, els tractes cruels i la tortura.
- Els ultratges contra la dignitat personal, especialment els tractes humiliants i degradants.
- La presa d'ostatges
- Les condemnes dictades i les execucions sense previ judici davant un tribunal regularment constituït, amb totes les garanties judicials generalment reconegudes com a indispensables.
- Atacs intencionats contra la població civil o contra civils que no participin directament en les hostilitats.
- Atacs intencionats contra edificis, material, unitats i mitjans de transport sanitaris i personal que utilitzin els emblemes distintius dels convenis de Ginebra de conformitat amb el dret internacional.
- Atacs intencionats contra personal, instal·lacions, material, unitats o vehicles participants en una missió de manteniment de la pau o d'assistència humanitària de conformitat amb la Carta de les Nacions Unides.
- Atacs intencionats contra edificis dedicats a la religió, l'educació, les arts, les ciències o la beneficència, els monuments històrics, els hospitals i altres llocs en què s'agrupa a malalts i ferits, a condició que no siguin objectius militars.
- Saqueig d'una ciutat o plaça, fins i tot quan és presa per assalt.
- Cometre actes de violació, esclavitud sexual, prostitució forçada, embaràs forçat, esterilització forçada o qualsevol altra forma de violència sexual.
- Reclutar o allistar nens menors de 15 anys en les forces armades o grups o utilitzar-los per participar activament en hostilitats.
- Ordenar el desplaçament de la població civil per raons relacionades amb el conflicte, llevat que així ho exigeixi la seguretat dels civils de què es tracti o per raons militars imperatives.
- Matar o ferir a traïció a un combatent adversari.
- Sotmetre a les persones que estiguin en poder d'una altra part en el conflicte a mutilacions físiques o a experiments mèdics o científics de qualsevol tipus que no estiguin justificats per raó del tractament mèdic, dental o hospitalari de la persona de què es tracti ni es duguin a terme en el seu interès, i que provoquin la mort o posin greument en perill la seva salut.

¹³ Es remet a l'article 8è de l'Estatut de Roma per als actes referits en els numerals a) Qualsevol dels actes contra persones o béns protegits per les disposicions dels Convenis de Ginebra de 12 d'agost de 1949 a conflictes armats internacionals i b) altres violacions greus de les lleis i usos aplicables en els conflictes armats internacionals dins el marc establert de dret internacional.

¹⁴ També membres de les forces armades que hagin depositat les armes i les persones posades fora de combat per malaltia, ferida, detenció o per qualsevol altra causa.

Assassinat = homicidi intencionat

Extermini = imposició intencional de condicions de vida, com la privació de l'accés a aliments o medicines, entre altres, encaminades a causar la destrucció de part d'una població.

Esclavitud = exercici dels atributs del dret de propietat sobre una persona, o vàries, inclòs l'exercici d'aquests atributs en el tràfic de persones, en particular dones i nens.

Deportació o trasllat forçós de població = desplaçament forçós de les persones afectades, per expulsió o altres actes coactius, de la zona en què estiguin legítimament presents, sense motius autoritzats pel dret internacional.

Tortura = Acció contra l'altre que causa intencionalment dolor o sofriments greus, siguin físics o mentals, sota la seva custòdia o control.

Desaparició forçada de persones = aprehensió, detenció o segrest de persones per un estat o una organització política, o amb la seva autorització, suport o aquiescència, seguit de la negativa a admetre tal privació de llibertat o donar informació sobre la sort o el parador d'aquestes persones, amb la intenció de deixar-les fora de l'emparedat de la llei per un període prolongat.

El crim d'apartheid = actes inhumans comesos en el context d'un règim institucionalitzat d'opressió i dominació sistemàtiques d'un grup racial sobre un o més grups racials i amb la intenció de mantenir aquest règim.

Referències Bibliogràfiques

- Acosta López, J., & Duque Vallejo, A. (2008). Declaración Universal de Derechos Humanos, ¿norma de ius cogens? *International Law: Revista Colombiana de Derecho Internacional*, 6(12). Recuperat de <https://revistas.javeriana.edu.co/index.php/internationallaw/article/view/13917> [06/08/2019]
- Ajuntament de Barcelona. Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional (2018). Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global de Barcelona 2018-2021. barcelona.cat/ciutatglobal. Recuperat de https://ajuntament.barcelona.cat/economiatreball/sites/default/files/documents/pla_director_cooperacio_2018-2021_cat_v.web_0_0.pdf [01/08/2019]
- Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat (2018). Guia metodològica, Ciutat de drets humans: El model de Barcelona. barcelona.cat/dretsidiversitat. Recuperat de https://ajuntament.barcelona.cat/dretsidiversitat/sites/default/files/WEB_Manual_DDHH_A5_CAT.pdf [19/08/2019]
- Amis de la Terre France, CETIM, Observatoire des multinationales, OMAL and the Transnational Institute (TNI). (2018). The EU and the corporate impunity nexus building the UN binding treaty on transnational corporations and human rights. Recuperat de https://multinationales.org/IMG/pdf/eu_corporate_impunity_nexus.pdf [17/07/2019]
- Amnistia Internacional (Marzo 2019). Yemen: la guerra olvidada. Amnistia Internacional. Recuperat de <https://www.amnesty.org/es/latest/news/2015/09/yemen-the-forgotten-war/> [10/07/2019]
- Amnistia Internacional (2018). La situación de los Derechos Humanos en el Mundo. Recuperat de <https://crm.es.amnesty.org/sites/default/files/civircrm/persist/contribute/files/Informeannual2018air201718-spanish%20web.pdf> [09/07/2019]
- De Blas, García A. (2012). El comienzo es siempre hoy. Incorporando el Enfoque basado en Derechos Humanos a la Educación para el Desarrollo. España: Red EnDerechos
- Gaeta, P. (2003). *Diritto internazionale I, I lineamenti*. Bologna: Il Mulino.
- Gaeta, P. (2004). *Diritto internazionale II, I problemi della comunità internazionale*. Bologna: Il Mulino.
- García Roca, J.(2001). Fundamentos antropológicos de la acción social: "Reinventar la solidaridad". Conferencia organizada por La Real Sociedad Económica de Amigos del País en Valencia. Recuperat de http://rseap.webs.upv.es/Anales/01_02/A_Fundamentos_antropologicos_de_la_accion_social.pdf [20/08/2019]
- Giddens, A. (1990). *The consequences of Modernity*, Cambridge: Polity Press, 1990.
- Hernando Aladro, R. (2015). Acuerdos comerciales y de inversiones firmados por España y la UE. Informe OMAL #15/2017. Paz con Dignidad - Observatorio de Multinationales en América Latina (OMAL). Recuperat de http://omal.info/IMG/pdf/informe_n17_omal.pdf [12/07/2019]
- Hersch, J. (2008). *I Diritti Umani da un punto di vista filosofico*. Milano: Bruno Mondadori
- Human Rights Watch (2019). Informe mundial 2019. Nuestro análisis mundial sobre los derechos humanos en el mundo. Recuperat de <https://www.hrw.org/es/world-report/2019> [13/07/2019]
- Martone, F. (Mayo 2018). Criminalizzazione della solidarietà e strategie di protezione dei difensori dei diritti umani. Welcoming Europe per Un'Europa che Accoglie. Recuperat de <http://welcomingeurope.it/news/criminalizzazione-della-solidarieta-e-strategie-di-protezione-dei-difensori-dei-diritti-umani/> [26/08/2019]
- Masferrer, M., Orega, J., Palacios, A. (2018). *L'aplicació de l'Enfocament de Gènere i Basat en els Drets Humans en la cooperació per al desenvolupament (EGiBDH)*. Barcelona: Institut de Drets Humans de Catalunya Recuperat de https://www.idhc.org/arxiu/recerca/guiaEGiBDH%20Digital_defCAT.pdf [03/05/2019]
- OACNUDH (2006). Preguntas frecuentes sobre el Enfoque de Derechos Humanos en la cooperación para el desarrollo. Nueva York, Ginebra: Naciones Unidas
- OACNUDH (2012). Indicadores de Derechos Humanos. Guía para la medición y la aplicación. Recuperat de https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Human_rights_indicators_sp.pdf [10/07/2019]
- OACNUDH (2015). Informe final del Comité Asesor del Consejo de Derechos Humanos sobre el Papel de la administración local en la promoción y protección de los derechos humanos(A/HRC/30/49). Recuperat de https://ap.ohchr.org/documents/dpage_s.aspx?si=A/HRC/30/49 [01/08/2019]
- OACNUDH (2019). Los gobiernos locales se unen para defender y promover los derechos humanos. Julio 9 de 2019. Recuperat de <https://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/LocalGovernmentsForHR.aspx>[30/07/2019]
- OHCHR (2019). Human Rights Report 2018. United Nations. Recuperat de <https://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/HumanRightsReport2018.aspx> [16/07/2019]

ONU: Asamblea General. Estatuto de Roma de la Corte Penal Internacional, 17 julio 1998. Recuperat de [https://www.un.org/spanish/law/icc/statute/spanish/rome_statute\(s\).pdf](https://www.un.org/spanish/law/icc/statute/spanish/rome_statute(s).pdf) [13/07/2019]

ONU: Asamblea General. Declaración sobre el derecho y el deber de los individuos, los grupos y las instituciones de promover y proteger los derechos humanos y las libertades fundamentales universalmente reconocidos, 9 diciembre 1998. Distr. General, A/RES/53/144. Ginebra. Recuperat de https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Defenders/Declaration/declaration_sp.pdf [30/07/2019]

Pérez Rodríguez de Vera, I.M. (2007, diciembre). Itinerario de la solidaridad desde el Pandectas de Justiniano hasta su incorporación en las diferentes disciplinas. *Revista electrónica de Estudios Filológicos*. Número 14. Recuperat de <https://www.um.es/tonosdigital/znum14/secciones/estudios-21-solidaridad.htm> [20/08/2019]

Tornos, J., Fernández de Losada, A., Calvete, A., Ambrós, J. (2017). *Guia per a la protecció i la promoció dels drets humans en la contractació pública*. Recuperat de <http://www.odhe.cat/publicada-en-castella-i-angles-la-guia-per-a-la-proteccio-i-promocio-dels-drets-humans-en-la-contractacio-publica/> [22/12/2018]

Unión Europea. Dictamen del Comité de las Regiones sobre "Los entes locales y regionales en la protección multinivel del Estado de Derecho y los derechos fundamentales en la UE" 110ª sesión plenaria, 11-13 febrero 2015. Recuperat de: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A52014IR4527> [02/07/2019]

Unión Interparlamentaria, Naciones Unidas (OACNUDH). (2016). Derechos Humanos. Manual para Parlamentarios N° 26. Recuperat de <https://www.ohchr.org/SP/PublicationsResources/Pages/MethodologicalMaterials.aspx> [10/07/2019]

Zelada, C. (2002). Ius Cogens y Derechos Humanos: Luces y sombras para una adecuada delimitación de Conceptos. *Agenda Internacional Año VIII*, W 17, 2002, pp. 129-156. Recuperat de <http://revistas.pucp.edu.pe/index.php/agendainternacional/article/view/8239> [06/08/2019]

Autoria:

Reds-Red de solidaridad para la transformación social

Carrer Pere Vergés, nº 1, despatx 10-10

08020-Barcelona

reds@reds.org - www.reds.org - @reds_transforma

Coordinació:

Reds-Red de solidaridad para la transformación social

Investigació i redacció:

Natalia Biffi

Revisió de continguts:

Montserrat Martínez

Magali Prat

Carla Mariani

Revisió d'estil:

Cèlia Rodríguez

Carmen Perea

Suport entrevistes:

Inés Rein

Traduccions:

Cèlia Rodríguez al català

Giorgio Bolletta i Carla Mariani a l'italià

Sus Van Olmen, Eleuterio Cárdenas i Gaby Wynants al neerlandés

Disseny Gràfic:

Ximena Chaperó - www.ximenachapero.com

Aquesta publicació forma part del projecte "Del local al global: incidència política des de governs locals europeus en greus violacions als drets humans" finançat per la Diputació de Barcelona. El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de Reds-Red de solidaridad para la transformación social i no reflecteix necessàriament l'opinió de la Diputació de Barcelona ni dels ajuntaments que participen en el projecte.

Es permet lliurement copiar, distribuir i comunicar públicament aquesta obra sempre que es reconegui l'autoria i no es faci servir per a fins comercials. No es pot alterar, transformar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra sense els crèdits deguts.

Barcelona, novembre 2019

Agraïm al personal tècnic de cooperació internacional dels 16 ajuntaments participants per la seva valuosa col·laboració; a Toni Royo, responsable de l'àrea de Drets Humans del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament per la lectura prèvia i suggeriments. Agraïments especials a la Xarxa flamenca de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José de Apartadó i a la Xarxa Italiana de solidaritat, Colòmbia Viu! per totes les gestions en els seus corresponents països, i a totes les persones entrevistades que han contribuït a l'elaboració d'aquesta guia amb el seu coneixement i experiència.

solidaridad para la transformación social

www.reds.org

@reds_transforma

Amb el suport de:

**Diputació
Barcelona**

Col·laboren:

Viams Netwerk van Solidariteit met de
Vredesgemeenschap van San José de Apartadó
Red Flamenca de Solidaridad con la Comunidad
de Paz de San José de Apartadó

Ajuntaments europeus que hi participen:

AJUNTAMENT DE VILADECANS

Città di Narni

Comune di Fidenza

COMUNE DI NAPOLI

Comune di Padova

COMUNE DI TRENTO

